

GÖRENCE

AYLIK E-DERGİ

SANAT VE FELSEFE İLE
DÜŞÜNMEK

- Fotoğraf
- Sinema
- Müzik
- Şiir
- Mitoloji
- Tarih
- Video
- Sergiler
- Haberler

SAYI 15

Kasım 2023

GÖRENCE E-DERĞİ

Genel Yayın Yönetmeni

PROF. DR. SALİH FEHMİ KATIRCIOĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

DR. ECZ. YELDA AKILLIGÖZ

Düzeltili

DR. ECZ. YELDA AKILLIGÖZ

Sayfa Tasarım / Dizgi

DR. ECZ. YELDA AKILLIGÖZ

Yayın, Yönetim ve Yazışma Adresi

Tel : +90 5469383878

E-posta : soyutfoto@gmail.com

Web Site : www.imgezen.com

GÖRENCE E-Dergi, sanal ortamda aylık olarak yayımlanmaktadır. Dergi, Basın-Yayın yasalarına uyar.

GÖRENCE E-Dergi'de yer alan yazı, görsel ve sesli içerikten sahipleri sorumludur.

Her hakkı saklıdır. Bu Dergide yer alan içeriğin tümü veya bir bölümü, izin alınmadan ve kaynak gösterilmeden çeviri ya da orijinal haliyle yayımlanamaz.

Dizgi Tarihi : 12.11.2023

Kapak fotoğrafı, Prof. Dr. Salih Fehmi Katircioğlu'na aittir.

www.imgezen.com

GÖRENCE E-DERĞİ

İÇİNDEKİLER

04

ÖN SÖZ

05

AMAZONLAR

Prof. Dr. Salih Fehmi Katırcıoğlu

17

BU DÜNYADAN
BİR MUSTAFA KEMAL ATATÜRK GEÇTİ*Prof. Dr. Behçet Kemal Yeşilbursa*

24

10 KASIM ATATÜRK'Ü ANMA GÜNÜ VE
ATATÜRK HAFTASI (FOTOĞRAF/RESİM)*Ahmet Semih Bilgin**Uzm. Nurdan Aslan**Kadriye Karataş*

27

BARBAROS KÖYÜNÜN KORKULUKLARI

Uzm. Nurdan Aslan

50

GÖRSEL ÖYKÜLER "SİRKECİ"

Eren Özerdim

57

GÜMÜŞHANE-KARACA MAĞARASI

Zeliha Altındal

62

GRAFİK FOTOĞRAFLAR

Ece Aktansel

68

RESİM ÇALIŞMALARI

Hüseyin Yıldırım

76

AMASRA FOTOĞRAFLARI

Nevin Şahin

81

AVUSTRALYA-QUEENSLAND CAIRNS
"KELEBEKLER"*Halil Sarıışık*

85

YAZI / ŞİİR

*Gökçe Okay (Theophile de Viau'dan Çeviri)**Işıl Boyacıoğlu**Mine Dönmez Ölçer**Murat Aydın**Nihal Mavi**Salih Fehmi Katırcıoğlu**Turhan KA.**Ulviye Kara Akçoş**Yelda (Akçoş) Akıllıgöz**Zeliha Altındal*

95

DERGİ, KİTAP, YAZAR

96

SANAT DÜNYASI

97

ANKARA'DA SANAT

ÖN SÖZ

Değerli fotoğraf dostları,

Yeni bir dünya kuruluyor görünen böyle, büyük değişimlerin ayak seslerini yakın çevremize bakarak görmek mümkün. İnsanoğlunun bulabildiği tek anlam güç değişimi, bu perspektiften baktığımızda daha kolay gözlüyoruz. Peki fotoğrafçının gündemi nasıl? Önceliği ne? Doğal olanla yapay olan arasında seçilen konular neye ışık tutuyor ya da tutmalı? Teknoloji geliştikçe yapaylaşarak gelişen konular, gerçeklik ile olan bağları bir ölçüde kopararak sanal bir dünya oluşturuyor, güzel de bu bağlamda anlam kazanıyor. Duygusallık, kırılma dengesi giderek yaratıcılığın ötesine geçiyor. Görüntü ile yorum yapabilme, ruhta yaşanan ne ise fotoğrafı onu açıklamak için kullanabilme önem kazanmalı, bireyin duygusal göndermesi ne ise görüntü de o olmalıdır.

Günler bizi daha değişik algılara evirdikçe toplumsallığımızı, dayanışmamızı daha perçinlemeliyiz, gün bir arada fotoğrafla oluş günüdür. Fotoğraflarımızın ırmak olup gözlerimizin önünden akması dileği ile.

Olmasaydı olmayacağımız bir kahramanın aramızdan ayrılışının 85. yılı, adı ve anlamı her daim çok önemli olan büyük Kurtarıcı Mustafa Kemal Atatürk'ün anısı önünde saygıyla eğiliyorum.

Prof. Dr. Salih Fehmi KATIRCIOĞLU

Prof. Dr. Salih Fehmi KATIRCIOĞLU

AMAZONLAR

Antik dünyanın gizemli kavmi olan amazonların tarihi Anadolu tarihi içinde önemli bir yer tutar. Amazonları bilmek fotoğraf bellek açısından da oldukça önemlidir. Bu yazı bu nedenle amazonları anlatan yazı olacaktır.

Yunan mitolojisinde Amazonlar (Eski Yunanca: Ἀμαζόνες Amazónes, tekil Ἀμαζών Amazōn, Latince Amāzon, -önis aracılığıyla) Herakles'in Görevleri, Argonautica ve İlyada gibi bir dizi antik epik şiir ve efsanede tasvir edilmiştir. Bunlar, fiziksel çeviklik, güç, okçuluk, binicilik becerileri ve dövüş sanatlarında erkekler kadar yetenekli ve cesur olan bir grup kadın savaşçı ve avcıydı. Toplumları erkeklere kapalıydı ve sadece kızlarını büyütüyorlar, oğullarını ise üremek için kısa bir süre sosyalleşecekleri babalarının yanına veriyorlardı.

Cesur ve son derece bağımsız olan Amazonlar, kraliçeleri tarafından komuta edilerek İskit'ten Trakya'ya, Küçük Asya'dan Ege Adaları'na, Arabistan'dan Mısır'a kadar dünyanın en uzak köşelerine düzenli olarak kapsamlı askeri seferler düzenlediler. Amazonlar, askeri baskınların yanı sıra tapınakların kurulması ve

<https://arkeofili.com/yunan-efsanelerine-konu-olan-amazonlar-gercek-miydi/> Erişim 31.10.2023

Ephesos, Cyme, Smyrna, Sinope, Myrina, Magnesia, Pygela vb. gibi çok sayıda antik kentin kurulmasıyla da ilişkilendirilmektedir.

Orijinal mitlerin metinleri, Amazonların anavatanını o zamanlar bilinen dünyanın sınırında tasavvur ediyordu. Kesin yer konusunda çeşitli iddialar, Küçük Asya'daki eyaletlerden (Likya, Karya vb.), Karadeniz çevresindeki bozkırlara ve hatta Libya'ya (Libya Amazonu) kadar uzanıyordu. Ancak yazarlar en çok Kuzey Anadolu'da,

Karadeniz'in güney kıyısındaki Pontus'tan, Amazon kraliçesinin Thermodon nehrinin kıyısındaki başkenti Themiscyra'da ikamet ettiği bağımsız Amazon krallığı olarak söz ederler.

Kendisi de kurgusal bir karakter olabilecek Palaephatus, İnanılmaz Masallar Üzerine adlı eserinde Yunan mitlerini rasyonelleştirmeye çalışmıştır. Amazonların muhtemelen ayaklarına kadar uzanan giysiler giydikleri, saçlarını saç bantlarıyla bağladıkları ve sakallarını kazıdıkları için düşmanları tarafından kadınla karıştırılan erkekler olduğundan şüpheleniyordu. Muhtemelen uzun bir şüpheciler silsilesinin ilkiydi ve onlar için herhangi bir gerçek temeli reddetti ve kendi zamanında var olmadıkları için büyük olasılıkla geçmişte de var olmadıklarını öne sürdü.

Avrasya bozkırlarında kraliyet ailesi de dahil olmak üzere kadın savaşçıların mezar yerlerine ilişkin onlarca yıldır yapılan arkeolojik keşifler, İskit, Sarmat ve Hitit halklarının at kültürlerinin Amazon efsanesine muhtemelen ilham verdiğini ileri sürüyor. 2019 yılında, Rusya'nın Voronej kenti yakınlarında, birden fazla nesilden oluşan, silahlı ve altın başlıklar takan kadın İskit savaşçılarının bulunduğu bir mezar bulundu.

İsmin Kökeni

Amazonların Ayrılışı, Claude Deruet 1620, Metropolitan Sanat Müzesi, New York Kelimenin kökeni belirsizdir. İran etnik ismi *ha-mazan- 'savaşçılar'dan türetilmiş olabilir; bu kelime, İskenderiyeli Hesychius'un "ἀμαζακάρων· πολεμεῖν. Πέρσαι" ("hamazakaran: 'savaş yapmak' anlamına gelir) açıklamasındaki mezhep fiili türetme yoluyla dolaylı olarak onaylanmış bir kelimedir. Farsça"), burada Hint-İran kökü *kar- 'make' ile birlikte görünür. Fars dilinde; "Hameh" "hepsi" anlamına gelir ve neredeyse İngilizce "Man" kelimesiyle kafiyeli olan "Zan", "Kadın/Kadın" anlamına gelir. Dolayısıyla, "Hameh Zan", bir grup insanı ifade ettiğinde, Farsça bir grup kadını ifade eder ("adında" grup hakkında herhangi bir ayrıntıya yer verilmeden veya daha fazla bilgi açıklanmadan). Alternatif olarak *ḡ-mḡg^w-yō-nós 'erkeksiz, kocasız' kelimesinden türeyen Yunanca bir kelime de olabilir (alfa ayrıcalıklı hali, Çekçe muž'da bulunan Proto-Balto-Slavca *mangjá- ile *man- aynı kökenli bir türetme ile birleştirilmiştir) Hjalmar Frisk tarafından "olası olmayan" bir açıklama önerildi. Daha ileri bir açıklama, kaynak olarak İranlı *ama-janah 'erkeklığı öldürme' olayını önermektedir.

Eski Yunanlılar arasında Amazon terimine, bir zamanlar Amazonların sağ göğüslerinin kesildiğini veya yakıldığını iddia eden Marcus Justinus tarafından iddia edilen etiyolojik bir gelenekle bağlantılı olan (ἀμαζός 'göğüssüz') kökenli bir halk etimolojisi verilmiştir. Amazonların her zaman iki göğüsle temsil edildiği, ancak bir tanesinin sıklıkla örtüldüğü eski sanat eserlerinde böyle bir uygulamaya dair bir belirti yoktur. Philostratus'a göre Amazon bebekleri sadece sağ memeyle beslenmiyordu. Yazar Adrienne Mayor, yanlış etimolojinin efsaneye yol açtığını öne sürüyor.

Alternatif Terimler

Herodot, Androktones (Ἀδροκτόντονες) 'insan katilleri/katliamları' ve Androleteirai (Ἀδρολετεῖραι) 'insanları yok edenler, katiller' terimlerini kullandı. Amazonlara Antianeirai 'insanlara eşdeğer' denir ve Aeschylus Styganor'u 'tüm erkeklerden nefret edenler' olarak adlandırır.

Aeschylus, Prometheus Bound adlı çalışmasında ve The Suppliants'da Amazonları "...τὰς ἀνάνδρους κρεοβόρους τ' Ἀμαζόνας" 'bekar, et yiyen Amazonlar' olarak adlandırdı. Hippolytus trajedisinde Phaedra, Hippolytus'u 'at seven Amazon'un oğlu' olarak adlandırır (...τῆς φιλίππου παῖς Ἀμαζόνος βοῶ Ἰππόλυτος...). Nonnus, Dionysiaca adlı eserinde Dionysos Androphonus'un (Ἀνδροφόνου) Amazonlarını 'katliam yapan adamlar' olarak adlandırır. Herodot, İskit dilinde Amazonlara Oiorpata denildiğini belirterek bunu oior 'insan' ve pata 'öldürmek' kelimelerinden oluştuğunu açıkladı.

Tarih Yazımı

Antik Yunanlıların Amazonların gerçek olduğuna veya geçmişte olduğuna dair hiçbir şüphesi yoktu. Göçebe kültürlerdeki savaşçı kadınlardan büyülenenler yalnızca insanlar değil; bu tür heyecan verici hikayeler eski Mısır'dan, İran'dan, Hindistan'dan ve Çin'den de geliyor. Eski Yunan kahramanları, kendi savaş toplumlarının kraliçeleriyle karşılaşmış ve onlarla savaşmıştı. Ancak asıl evlerinin tam olarak bilinmediği ve uygar dünyanın ötesindeki karanlık topraklarda olduğu düşünülüyordu. Sonuç olarak, Yunan tarih yazımında Amazonların tarihsel çekirdeğine ilişkin çeşitli öneriler olmasına rağmen, bilim adamları yüzyıllar boyunca Amazonların tamamen hayal ürünü olduğuna inandılar. Bazı yazarlar Küçük Asya ve hatta Minos Girit kültürleriyle karşılaştırmayı tercih ettiler. En belirgin tarihsel adaylar Herodot'un açıklamasına uygun olarak Likya, İskit ve Sarmatyadır. Herodot, Tarihler (M.Ö. 5. yüzyıl) adlı eserinde, Hazar Denizi ile Karadeniz arasındaki toprakları yöneten Sauromatae'lerin (Sarmatyalıların ataları) İskitler ile Amazonların birleşmesinden ortaya çıktığını iddia eder.

M.Ö. 5.yy Etrüsk Bronz Amazon – Parthian Atışı (bedenini düşmanına ok atmak için döndürüyor) - British Museum, Londra.

<https://arkeofili.com/yunan-efsanelerine-konu-olan-amazonlar-gercek-miydi/> Erişim 31.10.2023

Herodot ayrıca Küçük Asya'nın güneybatısındaki Likyalılar arasında oldukça sıra dışı gelenekler gözlemledi. Likyalılar açıkça ana soylu soy, erdem ve statü kurallarına uyuyorlardı. Kendilerini anne ailelerinin soyuna göre adlandırıyorlardı ve bir çocuğun statüsü, annesinin itibarına göre belirleniyordu. Herodot'un seyahat ettiği Likya bölgelerinde M.Ö. 5. yüzyılda hala yürürlükte olan kadına verilen bu olağanüstü değer ve anne soyuna dayalı yasal düzenlemeler, ona bu insanların efsanevi Amazonların torunları olduğu fikrini vermiştir.

Modern tarih yazımı artık yalnızca metinsel ve sanatsal materyale değil, aynı zamanda Karadeniz'den Moğolistan'a kadar uzanan bozkır bölgelerinden binin üzerinde göçebe mezarının geniş arkeolojik kanıtlarına da dayanıyor. Silahlarıyla (yaylar ve oklar, sadaklar ve mızraklar) gömülmüş, savaşta yaralanmış kadın iskeletlerinin muhteşem keşifleri, kadın savaşçıların yalnızca hayal ürünü olmadığını, aynı zamanda İskit/Sarmat at merkezli yaşam tarzının ürünü olduğunu kanıtlıyor.

Mitoloji

Efsaneye göre, ilk Amazon kraliçesi Otrera, savaş tanrısı Ares ile Akmoni Ormanı'nın perisi Harmonia arasındaki bir aşkın çocuğu ve bir tür yarı tanrıçadır.

İlk kayıtlar, Amazonların Truva Savaşı'ndan önce (M.Ö. 1250'den önce) ortaya çıktığı iki olaydan bahsediyor. Destan bağlamında, Yunan kahramanı ve Truva Savaşı gazileri Glaukos ile Sarpedon kardeşlerin büyükbabası Bellerophon, Likya'da kaldığı süre boyunca Amazonlarla karşı karşıya gelir. Kral Iobates, Amazonlarla savaşması için Bellerophon'u gönderir; ama Bellerophon onu öldürür. Alışveriş merkezi. Truva'nın genç kralı Priam, Sangarios Nehri'nde Amazonların saldırısına uğrayan Frigler'in yanında savaştı.

Truva Savaşı'nda Amazonlar

Avrupa'da günümüze ulaşan en eski metinlerden biri olan (M.Ö. 8. yüzyıl civarı) Homeros'un Truva Savaşı destanı İlyada'da Amazon karakterleri bulunmaktadır. Artık kayıp olan destan Aethiopsis (muhtemelen Miletli Arctinus tarafından, M.Ö. 6. yüzyıl), İlyada ve diğer birçok destan gibi, Truva Savaşı Destanı Döngüsünü bir araya getiren eserlerden biridir. Metne yapılan birkaç göndermeden birinde, Trakya doğumlu kraliçe Penthesilea komutasındaki bir Amazon kuvvetinin, Hektor'un ölümünden sonra Truva atlarının saflarına katılmaya geldiği ve başlangıçta Yunanlıları ciddi baskı altına aldığı belirtiliyor. Ancak büyük çabalar ve yeniden canlanan kahraman Aşil'in yardımıyla Yunanlılar sonunda zafere ulaştı. Penthesilea, güçlü Aşil'le teke tek dövüşte savaşırken öldü. Homer, Amazon mitlerinin Yunanistan'ın her yerinde yaygın bir bilgi olduğunu düşünüyordu, bu da bunların kendisinden bir süre önce zaten bilindiğini gösteriyor. Ayrıca Amazonların buranın kenarlarında değil, Küçük Asya'daki Likya'nın içinde veya çevresinde, yani Yunan dünyasında oldukça iyi bir yerde yaşadıklarına inanıyordu. İlyada'da Myrine'in ölüm yeri olarak Truva'dan bahsedilir. Daha sonra Amazon kraliçesi olarak tanımlanan Diodorus'a göre (M.Ö. 1. yüzyıl), onun yönetimi altındaki Amazonlar, Atlantisliilerin

topraklarını işgal etti, Atlantis şehri Cerne'nin ordusunu mağlup etti ve şehri yerle bir etti.

İskit'te Terme'de Bir Amazon Savaşçısı Heykeli

Şair Bacchylides (M.Ö. 6. yüzyıl) ve tarihçi Herodot (M.Ö. 5. yüzyıl), Amazon'un anayurdunu Karadeniz'in güney kıyılarındaki Pontus'ta, başkent Themiscyra'yı ise Thermodon'un (modern Terme nehri) kıyısında konumlandırmışlardır. Modern Terme şehri. Herodot ayrıca bazı Amazonların nasıl sonunda İskit'te yaşayacağını da açıklıyor. Thermodon Nehri'ndeki savaşta Amazonları yendikten sonra eve dönen bir Yunan filosu, Amazon mahkumlarıyla dolu üç gemiden oluşuyordu. Amazon mahkumları denize açıldıklarında, esir gemilerinin küçük mürettebatını alt edip öldürdüler ve temel navigasyon becerilerine sahip olmamalarına rağmen kaçmayı ve İskit kıyılarına güvenli bir şekilde karaya çıkmayı başardılar. Amazonlar yeterince at yakalar yakalamaz, Hazar Denizi ile Karadeniz arasındaki bozkırda kolaylıkla kendilerini kabul ettirdiler ve Herodot'a göre en sonunda, soyundan gelenler Sarmatyalıların ataları olan Sauromatae olan İskitlerle asimile olacaklardı.

Amazon Vatanı

Strabon (M.Ö. 1.yy.), Amazonların orijinal anavatanının Thermodon nehri kıyısındaki ovaları ziyaret eder ve doğrular. Ancak uzun zaman önce ortadan kaybolan ve yaşadığı süre boyunca bir daha görülmeyen Amazonların dağlara çekildikleri iddia edildi. Ancak Strabo, aralarında Scepsis'li Metrodorus ve Hysicrates'in de bulunduğu diğer yazarların, Amazonların Themiscyra'yı terk ettikten sonra, Kafkas Dağları'nın kuzey eteklerine özgü tamamı erkeklerden oluşan Gargarean kabilesinin sınırlarının ötesine yerleşmeyi seçtiklerini iddia ettiklerini ekledi. Amazonlar ve Gargareanlar nesiller boyunca yılda bir kez baharın iki ayı boyunca çocuk sahibi olmak için gizlice buluşurlardı. Bu karşılaşmalar eski kabile geleneklerine ve toplu kurban sunumlarına uygun olarak gerçekleşecekti. Tüm dişiler Amazonlar tarafından alıkonuldu ve erkekler Gargarean'lara iade edildi. M.Ö. 5. yüzyıl şairi Magnes, Lidyalıların Amazonlara karşı süvari savaşındaki cesaretini anlatıyor.

Herakles Efsanesi

Bir Amazonomachy'yi tasvir eden bir Tiren amforası - Herakles Andromache ile savaşır, Telamon Ainipe ile savaşır ve Iphis Panariste ile savaşır, yakl. M.Ö. 570, Güzel Sanatlar Müzesi, Boston.

Hippolyte, Herakles'in Görevlerinden biri olarak yerine getirmesi gereken bir görevde kraliçenin sihirli kemerini ele geçirmek için yola çıkan Herakles tarafından öldürülen bir Amazon kraliçesiydi. Her iki taraf da ölümcül bir çatışmaya başvurma niyetinde olmasa da bir yanlış anlaşılma kavgaya yol açtı. Bu sırada Herakles kraliçeyi ve diğer birkaç Amazon'u öldürdü. Güçlü kahramana hayranlık duyan Amazonlar sonunda

kemerini Herakles'e teslim etti. Başka bir versiyonda Herakles kraliçeyi öldürmez, ancak kaçırılan kız kardeşi Melanippe'yi kemerle değiştirir.

Amazon Savaşçıları Antik Yunan'da bir savaş sırasında
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Amazonlar> Erişim 31.10.2023

Theseus Efsanesi

Kraliçe Hippolyte, Theseus tarafından kaçırıldı ve onu Atina'ya götürdü; orada zorla evlendirildi, cinsel köleliğe maruz kaldı, tecavüze uğradı ve zorla hamileliğin bir sonucu olarak ona Hippolytus adında bir oğul doğurdu. Diğer versiyonlarda kaçırılan Amazon'a Hippolyte'nin kız kardeşi Antiope adı verilir. Amazonlar intikam almak için Yunanistan'ı işgal etti, Attika kıyısındaki bazı şehirleri yağmaladı ve Atina'yı kuşatıp işgal etti. Başka bir rivayete göre Atina tarafında savaşan Hippolyte, son savaşta tüm Amazonlarla birlikte öldürülmüştür.

Amazonlar ve Dionysos

Plutarch'a göre tanrı Dionysos ve arkadaşları Efes'te Amazonlarla savaştı. Amazonlar Samos'a kaçtı ve Dionysos onları takip etti ve o zamandan beri Panaema (kanlı tarla) olarak adlandırılan bölgede çok sayıda Amazon'u öldürdü. Hıristiyan yazar Eusebius, Atina'nın efsanevi krallarından Oxyntes döneminde Amazonlar'ın Efes'teki tapınağı yaktığını yazar.

Başka bir efsanede Dionysos, Amazonlarla birleşerek Cronus ve Titanlara karşı savaşır. Polyenus, Dionysos'un Kızılderililere boyun eğdirdikten sonra onlarla ve Amazonlarla ittifak kurduğunu ve onları Baktriyalılara karşı kampanyasında kendisine hizmet eden hizmetine aldığını yazıyor. Nonnus, Dionysiaca adlı eserinde Dionysos Amazonları hakkında bilgi verir, ancak onların Thermodon'dan gelmediklerini belirtir.

Amazonlar, Kraliçe Thalestris'in kendisine bir çocuk doğurduğunu bildiren Büyük İskender'in biyografi yazarları tarafından da anılır (Alexander Romance'de bir hikaye). Ancak İskender'in diğer biyografi yazarları, çok saygın Plutarkhos da dahil olmak üzere bu iddiaya karşı çıkıyor. İskender'in deniz komutanı Onesicritus'un, ilk seferde yer alan Trakya Kralı Lysimachus'a İskender Tarihi'nden bir Amazon efsanesi pasajını okuduğunu fark etti. Kral ona gülümsedi ve şöyle dedi: "Peki o zaman ben neredeydim?"

Talmud İskender'in bir "kadınlar krallığını" fethetmek istediğini ancak kadınlar ona şunları söyleyince yeniden düşündüğünü anlatır:

Bizi öldürürseniz insanlar şöyle diyecek: İskender kadınları öldürüyor; ve eğer seni öldürürsek insanlar şöyle derler: İskender, kadınların savaşta öldürdüğü kraldır.

Roma ve Eski Mısır Kayıtları

Silahlı Amazon, kalkanı bir Gorgon kafasını süslüyor; Attika kırmızı figürlü kylix'in Tondo'su, yaklaşık. M.Ö. 500, Staatliche Antikensammlungen, Berlin

Virgil'in Aeneid'deki Volsci savaşçı bakiresi Camilla'yı tanımlaması Amazon mitlerinden esinlenmiştir. Heroica'da Philostratus, Amazonlar gibi Mysialı kadınların da erkeklerle birlikte at üzerinde savaştıklarını yazıyor. Lider Telephus'un karısı Hiera'ydı. Amazonların ayrıca Tuna Nehri'nin ağzındaki, Aşil'in küllerinin Thetis tarafından depolandığı Leuke Adası'na karşı bir sefer düzenledikleri söyleniyor. Ölen kahramanın hayaleti atları o kadar korkuttu ki, geri çekilmek zorunda kalan işgalcileri atıp ezdiler. Virgil, destansı Aeneid'de (M.Ö. 20 civarı) Amazonlara ve onların kraliçeleri Penthesilea'ya değinir.

Biyografi yazarı Suetonius, Julius Caesar'ın De vita Caesarum'unda Amazonların bir zamanlar Asya'nın büyük bir bölümünü yönettiğini belirtmişti. Appian, Üçüncü Mithridatik Savaş sırasında Lucius Licinius Lucullus'un M.Ö. 71'de Themiscyra Kuşatması hakkındaki anlatımında Themiscyra ve surlarının canlı bir tanımını sağlar. Bir Amazon efsanesi, M.Ö. 7. yüzyıl Mısır'ındaki tarihi kişiler etrafında kötü bir şekilde parçalanmış iki versiyonda kısmen korunmuştur. Mısır prensi Petechonsis ve müttefiki Asur birlikleri, Kadınlar Ülkesi'ne, Orta Doğu'nun Hindistan sınırına doğru ortak bir sefer başlattı. Petechonsis başlangıçta Amazonlarla savaştı, ancak kısa süre sonra kraliçeleri Sarpot'a aşık oldu ve sonunda işgalci Hint ordusuna karşı onunla ittifak kurdu. Bu hikayenin Yunan etkilerinden bağımsız olarak Mısır'da ortaya çıktığı söyleniyor.

Amazon Kraliçeleri

Kaynaklar, kendi halklarının kraliçeleri, hatta bir hanedanın başı olarak anılan Amazonların isimlerini veriyor. Erkek bir refakatçi olmadan, kadın savaşçıların komutasında tasvir ediliyorlar. En öne çıkan Amazon kraliçeleri arasında şunlar vardı: Otrera, peri Harmonia'nın kızı ve savaş tanrısı Ares. Hippolyta, Antiope, Melanippe ve Penthesilea'nın annesi ve Efes'teki Artemis Tapınağı'nın efsanevi kurucusudur.

Hippolyte, Otrera ve Ares'in kızı. Antiope'nin kız kardeşi olduğu Theseus ve Herakles mitlerinin bir parçasıdır. Bekâret yemini ettiği bilinen tek Amazon olan Alcippe de onun maiyetine mensuptur.

Kız kardeşi Hippolyte'yi bir av kazasında öldüren Penthesilea, savaşçılarıyla birlikte zor durumdaki Truva atlarının yardımına gelir, yasını tutan Aşil'e yenilir.

Libya'ya askeri bir sefer düzenleyen Myrina, Atlantislileri yener, Mısır hükümdarıyla ittifak kurar ve çok sayıda şehir ve adayı fetheder.

Bilinen son Amazon kraliçesi Thalestris. Efsaneye göre M.Ö. 330 yılında Yunan fatih Büyük İskender ile tanışır. Evi Thermodon bölgesi veya çeşitli şekillerde Hazar Denizi'nin güneyindeki İskender'in Kapılarıdır.

Çeşitli Yazarlar ve Tarihçiler

Bir hippeis binicisi, labrys ile silahlanmış atlı bir Amazon savaşçısını Frigya şapkasından yakalıyor. Antioch-on-the-Orontes'in (şimdi Türkiye'de Antakya) bir banliyösü olan Daphne'den Roma mozaik amblemi (mermer ve kireçtaşı), M.S. 4. yüzyılın ikinci yarısı, Louvre, Paris.

Quintus Smyrnaeus

Posthomericanın yazarı Quintus Smyrnaeus, Penthesilea'ya eşlik eden savaşçıları listeliyor: "Clnie, Polemusa, Derinoe, Evandre ve Antandre ile Bremusa, Hippothoe, kara gözlü Harmothoe, Alcibiüs, Derimacheia, Antibrote ve Thermodosa mızraklarıyla şerefleniyorlardı. "

Diodorus Siculus

Diodorus Siculus, Hippolyta'nın kemerini ararken Herakles'e meydan okuyan ve savaşırken ölen on iki Amazon'u listeler: Aella, Philippis, Prothoe, Eriboea, Celaeno, Eurybia, Phoebe, Deianeira, Asteria, Marpe, Tecmessa, Alcippe. Alcippe'nin ölümünün ardından grup saldırısı gerçekleşti. Diodorus ayrıca Herakles'in korsesini ve Antiope'yi fidye olarak kabul ettikten sonra serbest bıraktığı Melanippe'den de bahseder.

Diodorus, Libya'daki bir askeri seferde Amazonlara komuta eden kraliçe Myrina'nın ve aynı adı taşıyan şehre adını verdiği kız kardeşi Midilli'nin olduğu başka bir grubu listeler. Myrina ayrıca üç şehre daha kendi komutası altında en önemli komutanlıkları elinde bulunduran Amazonların adını verdi: Cyme, Pitane ve Priene.

Justin ve Paulus Orosius

Hem Justin, Trogus Pompeius'un Özetinde hem de Paulus Orosius, aynı isimleri vererek Amazonlar hakkında bir açıklama yapıyor. Kraliçe Marpesia ve Lampedo, Avrupa ve Asya'ya düzenlenen bir saldırı sırasında iktidarı paylaştılar ve orada öldürüldüler. Marpesia'nın kızı Orithyia onların yerini aldı ve savaşta becerisi nedeniyle büyük beğeni topladı. İktidarı kız kardeşi Antiope ile paylaşıyordu ancak Herakles saldırdığında yurtdışında savaş halindeydi. Antiope'nin kız kardeşlerinden ikisi, Menalippe Herakles tarafından ve Hippolyta ise Theseus tarafından esir alındı. Herakles, kraliçenin kollarını aldıktan sonra Menalippe'i kız kardeşine geri verdi; ancak diğer rivayetlere göre Telamon tarafından öldürüldü. Ayrıca Penthesilea'nın Truva Savaşı'ndaki rolünden de bahsediyorlar.

Hyginus

Amazonların adlarının bir başka listesi Hyginus'un Fabulae'sinde bulunur. Hippolyta, Otrera, Antiope ve Penthesilea ile birlikte şu isimleri de doğrulamaktadır: Ocyale, Dioxippe, Iphinome, Xanthe, Hippothoe, Laomache, Glauce, Agave, Theseis, Clymene, Polydora.

Belki de en önemlisi, Ares'in eşi ve Hippolyta ile Penthesilea'nın annesi olan Kraliçe Otrera'dır. Ayrıca Efes'te Artemis adına bir tapınak inşa etmesiyle de tanınır.

Valerius Flaccus

Başka bir farklı isim dizisi de Valerius Flaccus'un Argonautica'sında bulunur. Euryale, Harpe, Lyce, Menippe ve Thoe'dan bahseder. Bunlardan Lyce, Latin Antolojisi'nde saklanan bir parçada da görülür; burada Doryclus'un oğlu Moesia'lı kahraman Clonus'u ciritiyle öldürdüğü söylenir.

Geç Antik Çağ, Orta Çağ ve Rönesans Edebiyatı

Bizanslı Stephanus (M.S. 7. yüzyıl), Herakles'e karşı savaşta ölenler de dahil olmak üzere, Amazonların sayısız alternatif listesini sunarak onları halklarının en önde gelenleri olarak tanımlıyor. Hem Stephanus hem de Eustathius, bu Amazonları, Amazon Thiba'nın adından türetildiğini iddia ettikleri Thibais yer adıyla ilişkilendirmektedir. Stephanus'un Amazonlarından birkaçı, Cyme ve Smyrna veya Amastris gibi Küçük Asya'daki şehirler için eponim olarak hizmet ediyordu; bu şehrin adını daha önce Kromna olarak bilinen şehre verdiği inanıyordu, ancak aslında şehrin adı tarihi Amastris'ten geliyordu. Karya'daki Anaea kenti adını bir Amazon'dan almıştır.

Getica (Gotların kökeni ve tarihi üzerine, M.S. 551 civarı) adlı çalışmasında Jordanes, Magog'un torunları olan Gotların atalarının başlangıçta İskit'te, Dinyeper ve Don Nehirleri arasındaki Azak Denizi'nde yaşadıklarını iddia eder. Gotlar yurtdışında Firavun Vesosis'e karşı kampanya yürütürken, kadınları komşu bir kabilenin baskınına kendi başlarına başarılı bir şekilde savuşturdu. Cesaretlenen kadınlar, Marpesia komutasında kendi ordularını kurdular, Don'u geçtiler ve doğuya, Asya'ya doğru ilerlediler. Marpesia'nın kız kardeşi Lampedo, vatanı korumak için Avrupa'da kaldı. Yılda bir kez erkeklerle birlikte üreme yapıyorlardı. Bu kadınlar Ermenistan'ı, Suriye'yi ve tüm Küçük Asya'yı fethettiler, hatta İyonya ve Aeolis'e kadar ulaştılar ve bu geniş bölgeyi 100 yıl boyunca ellerinde tuttular.

Bizans sınırındaki Greko-Suriye şövalyesi Basil'in on ikinci yüzyıl ortaçağ destanı Digenes Akritas'ta kahraman, bazı Amazonların soyundan gelen kadın savaşçı Maximo ile savaşır ve ardından zina yapar (destanın bir versiyonunda onu daha sonra öldürür) ve İskender tarafından Brahmanlardan alınmıştır.

John Tzetzes, Posthomerica'da Truva'ya düşen yirmi Amazon'u listeliyor. Bu liste, Antianeira, Andromache ve Hippothoe dışındaki tüm isimlerin tasdiki açısından benzersizdir. Bu üçünün dışında kalan 17 Amazon'un isimleri Toxophone, Toxoanassa, Gortyessa, Iodoce, Pharetre, Andro, Ioxeia, Oistrophe, Androdaixa, Aspidocharme, Enchesimargos, Cnemis, Thorece, Chalcaor, Eurylophe, Hecate ve Anchimache idi.

Ünlü Orta Çağ seyyahı John Mandeville, kitabında bunlardan şöyle bahsetmektedir: Chaldea ülkesinin yanında Amazonia ülkesi yani Feminye ülkesi vardır. Ve bu alemde tamamı kadındır, erkek yoktur; Bazılarının söyleyebileceği gibi, erkekler orada yaşamasın diye değil, kadınların aralarında hiçbir erkeğin hükümdar olmasına izin vermemesi için.

Orta Çağ ve Rönesans yazarları, savaş baltasının icadını Amazonlara borçludur. Bu muhtemelen Yunan yazarlar tarafından hem Amazonlar hem de İskit kabileleriyle ilişkilendirilen baltaya benzer bir silah olan saçarilerle ilgilidir (ayrıca bkz. Aleksandrovo kurgan'ın Trakya mezarı). Paulus Hector Mair, böylesine "erkeksi bir silahın" bir "kadın kabilesi" tarafından icat edilmiş olmasına şaşırıldığını ifade ediyor, ancak otoritesi Johannes Aventinus'a duyduğu saygıdan dolayı bu atfı kabul ediyor.

Ariosto'nun Orlando Furioso'su, Kraliçe Orontea tarafından yönetilen, savaşçı kadınlardan oluşan bir ülkeyi içeriyor; destan, Yunan mitine çok benzeyen bir kökeni anlatıyor; bir grup savaşçı ve sadakatsiz aşık tarafından terk edilen kadınlar, yeniden güç kazanmalarını önlemek için erkeklerin ciddi şekilde azaldığı bir ulus oluşturmak için bir araya geldiler. Amazonlar ve Kraliçe Hippolyta'ya Geoffrey Chaucer'in "The Knight's Tale" adlı eserindeki Canterbury Masallarında da atıfta bulunmaktadır.

Francisco de Orellana, Amazon Nehri Adını İcat Etti

Amazonlar, Avrupa Rönesansı sırasında bilimsel tartışmaların konusu olmaya devam etti ve Keşif Çağı'nın başlamasıyla birlikte, çok daha uzak diyarlardan karşılaşmalar rapor edildi. 1542'de Francisco de Orellana Amazon Nehri'ne ulaştı ve ona Amazon'un bir kolu olan Nhamundá Nehri'nde karşılaştığını ve savaştığını iddia ettiği savaşçı kadınlardan oluşan bir kabile olan Icamiabas'ın [pt] adını verdi. Daha sonra Amazon havzasının tamamına ve bölgesine (Portekizce Amazonia, İspanyolca Amazonía) nehrin adı verildi. Amazonlar aynı zamanda hem Christopher Columbus'un hem de Walter Raleigh'in hesaplarında da yer alıyor.

M.Ö. 550 civarında başlıyor. Amazonların cesur savaşçılar ve atlı savaşçılar olarak tasvirleri vazolarda ortaya çıktı. M.Ö. 490'daki Maraton Muharebesi'nden sonra Amazon savaşı - Amazonomachy çanak çömleklerde popüler motifler haline geldi. M.Ö. altıncı yüzyıla gelindiğinde kamuya açık ve özel olarak sergilenen sanat eserleri, Amazon görüntülerini alınlık kabartmaları, lahitler, mozaikler, çömlekler, mücevherler ve hatta Atina'daki Parthenon gibi önemli binaları süsleyen anıtsal heykeller için kullandı. Amazon motifleri Roma imparatorluk dönemine ve Geç Antik Çağ'a kadar popülerliğini korudu.

Amazonların tutkulu kadınlığını, düşmanlarının erkekliğine zıt olarak ifade etmeye yönelik sanatsal arzunun yanı sıra, bazı modern tarihçiler, Amazon'un sanattaki popüleritesini hem olumlu hem de olumsuz toplumsal eğilimlerin göstergesi olarak yorumluyor. Ancak Yunan ve Roma toplumları Amazon mitolojisini ortak bir düşmana karşı birleşmek için edebi ve sanatsal bir araç olarak kullandılar. Amazonların metafiziksel özellikleri hem doğanın hem de dinin kişileşmesi olarak görülüyordu. Virgil, Strabo, Yaşlı Pliny, Curtius, Plutarch, Arrian ve Pausanius gibi Romalı yazarlar devletin büyüklüğünü savundular; Amazon mitleri Roma halkının kökeninin ve kimliğinin yaratılışını tartışmaya hizmet ediyordu. Ancak zamanla bu durum değişti. Roma edebiyatı ve sanatında Amazonların pek çok yüzü vardır;

örneğin Truvalı müttefik, savaşçı tanrıça, yerli Latin, savaş çığırkanı Kelt, gururlu Sarmatyalı, hancı ve tutkulu Trakya savaşçı kraliçesi, bastırılmış Asya şehri ve değerli Romalı düşman.

Rönesans Avrupa'sında sanatçılar Amazonları Hıristiyan etiğine göre yeniden değerlendirmeye ve tasvir etmeye başladı. İngiltere Kraliçesi Elizabeth, hükümdarlığı sırasında Amazon savaşçı nitelikleriyle (feminizmin en eski antik örnekleri) ilişkilendirildi ve gerçekten de bu şekilde tasvir edildi. Ancak Winfried Schleiner'in Divinia Viagro'da açıkladığı gibi Celeste T. Wright, Amazonların Rönesans'ta sahip olduğu kötü şöhretin ayrıntılı bir açıklamasını yaptı. Elizabeth'lilerin Kraliçe'yi bir Amazon'a benzettiğine rastlamadığını belirtiyor ve Amazonların kadınlara oy hakkı tanınmasıyla ilişkilendirilmesi nedeniyle bunu yapmakta tereddüt etmiş olabileceklerini öne sürüyor ki bu aşağılık bir durum olarak görülüyor. Elizabeth, 11 Kasım 1565'te Westminster Sarayı'nda Warwick Kontu ile Anne Russell'in evliliğini kutlayan ve Amazon gibi giyinmiş erkek binicilerin katıldığı bir turnuvada hazır bulundu. Hanedanlık armalarını taşıyan yarışmacılara eşlik ettiler. Bu biniciler koyu kırmızı elbiseler, uzun saçlı maskeler ve kılıçlar giyiyorlardı.

Peter Paul Rubens ve Jan Brueghel, 1598 civarındaki Amazonlar Savaşı'nı çok dramatik bir barok tablo olarak tasvir ettiler, ardından Johann Georg Platzer'in yine Amazonlar Savaşı başlıklı Rokoko dönemini anlatan bir tablosu geldi. 19. yüzyıl Avrupa Romantizmi'nde Alman sanatçı Anselm Feuerbach da Amazonlarla ilgilendi. Resimleri Romantiklerin tüm özlemlerini doğurdu: Egonun ve bilinen dünyanın sınırlarını aşma arzuları, doğadaki ve ruhtaki okültlere olan ilgileri, ulusal bir kimlik arayışları ve ardından gelen Germen ulusunun efsanevi kökenlerine yönelik arayışlar, son olarak idealleştirilmiş bir geçmişe dalarak günümüzün sert gerçeklerinden kaçma istekleri.

Arkeoloji

Amazonlar fikrinin bir gerçeklik özü içerdiği yönündeki spekülasyonlar, Güney Ukrayna ve Rusya'nın bozkırlarındaki kurgan mezarlık alanlarında yapılan arkeolojik keşiflere dayanıyor. Çok sayıda yüksek rütbeli İskit ve Sarmat savaşçı kadının mezarlarında bulunan çeşitli savaş silahları eserleri, bilim adamlarını Amazon efsanesinin gerçek dünyadan esinlendiği sonucuna varmaya yöneltti: Aşağı Don ve aşağı Volga'daki savaşçı mezarlarının yaklaşık %20'si, kadınlar da erkeklerin giyimine benzer şekilde savaş için giyiniyordu. Silahlı kadınlar Sarmatyalı askeri cenazelerin %25'ini oluşturuyordu. Rus arkeolog Vera Kovalevskaya, İskit erkekleri yurt dışında savaşırken veya avlanırken kadınların kendilerini, hayvanlarını ve otlaklarını yetkin bir şekilde savunabilmeleri gerektiğini ileri sürüyor.

20. yüzyılın başlarında Minos arkeolojisi, Lewis Richard Farnell ve John Myres'in bir makalesinde Amazon'un Minos uygarlığındaki kökenlerine ilişkin bir teori ortaya atıldı. Myres'e göre, sözde Amazon kültürünün sağladığı kanıtlar ışığında yorumlanan gelenek çok benzer görünüyor ve hatta Minos kültüründen kaynaklanmış olabilir.

Peter Paul Rubens - Amazonların Savaşı (121 x 166 cm) - Alte Pinakothek, Münih.

<https://www.istanbulsanatevi.com/sanatcilar/soyadi-r/rubens-peter-paul/peter-paul-rubens-amazon-savasi-9355/>

Kaynakça

- <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2158573>
- <https://www.worldhistory.org/trans/tr/1-10355/amazon-kadnlar/>
- <https://www.indyturk.com/nodel344641/haber/erkek-egemen-tarihin-%C3%A7ehresinde%C4%9Fi%C5%9Ftirdiler-karadenizin-amazon-kad%C4%B1nlar%C4%B1>
- <https://hoyuk.gov.tr/tam-metin/4/tur>
- <https://www.gezgintayfa.com/lamazonlar-ve-samsun/>
- <https://www.bilgeyik.com/lamazonlar-640>

Prof. Dr. Behçet Kemal YEŞİLBURSA

BU DÜNYADAN BİR MUSTAFA KEMAL ATATÜRK GEÇTİ

Ünlü tarihçi Eric Hobsbawm iki dünya savaşı arası dönemi “katastrof çağı” diye niteler. Mark Mazower için bu dönem 20. yüzyıla damgasını vuran “karanlık kıta”dır. Birçok tarihçi için iki dünya savaşı arası dönem (1919-1939) gerek siyasal gerekse ekonomik açıdan sorunlar yumağıdır. İmparatorluklar çözülür, dünya ekonomisi daralır, dar milliyetçilikler doğar, liberal demokrasi anlayışı giderek güç kaybeder. Yerini otoriter ve totaliter rejimler alır.

Tüm dünyada siyasal demokrasi ricat halindedir. Tüm dünyada 1920’de 35 anayasal ve seçilmiş hükümet varken bu sayı 1938’de 17’ye düşer. 1944’de ise tüm dünyadaki 64 ülkenin ancak 12’si demokrat ve anayasal düzene sahiptir.

Cumhuriyet Türkiye’sinin doğuş sürecini dünyadaki bu gelişmelerden arındırılmış bir biçimde ele almak zor olmakla birlikte, Türkiye bu dönemi meclisini kapatmaksızın aşan az sayıdaki ülkelerden biridir. Öte yandan dünya ekonomik krizinin tüm dünyayı sarstığı bir dönemi, içe kapanık da olsa, güçlü bir ekonomik arayışla aşma çabası içerisinde olmuştur. Bu denli engebeli bir dönemde Türkiye çağdaş kimlik arayışına girmiş ve bu arayışta ülkeye yön veren, ona çağdaş bir görünüm kazandıracak olan kişi Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmuştur.

Atatürk, Türk tarihi içinde eşsiz bir kişidir; Türk Bağımsızlık Savaşı’nın önderi, lâik ve demokratik Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu, Türk çağdaşlaşma hareketinin lideridir. Askerliği, devlet adamlığı, inkılâpçılığı yanında düşünce bakımından da seçkin bir fikir adamıdır. Döneminde, kültür ve fikir meseleleriyle sadece ilgilenmekle kalmamış, hemen her zaman bu faaliyetlerin içinde ve başında bulunmuştur. Millî Mücadele’nin, Türkiye Cumhuriyeti’nin ve inkılâpların düşünce sistemini yansıtan görüşlerinin yanı sıra kültürel ve sosyal konulardaki görüşleri de zamanın akışı içinde her kuşağa rehberlik edecektir. Unutmamalıyız ki çağdaş Türkiye bu fikirler, bu düşünceler üzerine kurulmuştur. Mutlu ve güçlü Türkiye ülküsü, bu görüşlerin yaşamasına, yeşermesine ve kuşaktan kuşağa canlı bir meşale olarak devredilmesine bağlı bulunmaktadır.

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK, 1881 yılında Selânik'te doğdu. Babası Ali Rıza Efendi, annesi Zübeyde Hanım'dır. Küçük yaşta babası öldüğünden annesi tarafından büyütülmüştür. İlköğrenimini Selânik'te Şemsi Efendi Mektebi'nde tamamlamış, bir müddet Selânik Mülkiye Rüştiyesi'ne devam etmişse de ayrılarak Askerî Rüştiye'yi bitirmiştir. Askerî Rüştiye'den sonra Manastır Askerî İdadisi'ni de başarı ile bitirerek Harbiye'ye girmiştir. Harbiye öğreniminden sonra Harp Akademisi'nde okumuş ve 1905 yılında kurmay yüzbaşı rütbesiyle mezun olmuştur. Mustafa Kemal, Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'nin bir şubesini açtıktan sonra tekrar Suriye'ye dönmüştür. 1907 yılı ekiminde merkezi Manastır'da bulunan 3. Ordu Karargâhı'nın Selânik'teki Kurmay Şubesi'ne atanmış, ayrıca bu bölgedeki demiryolu müfettişliği görevi de kendisine verilmiştir. Mustafa Kemal 1910 yılı mayısında Arnavutluk'ta yapılan harekâta Harbiye Nazırı Mahmut Şevket Paşa'nın Kurmay Heyeti'nde vazife görmüş, 1910 yılı eylülünde Picardie Manevraları'nı izleme amacıyla Fransa'ya gönderilmiştir. 1911 Trablusgarp Harbi'nde binbaşı olarak, Tobruk ve Derne bölgelerinde komutanlık yaparak İtalyanlara karşı savaşmıştır. 1912 yılı sonlarında Balkan Harbi başladığı zaman Gelibolu ve Bolayır'da vazife almış; Bulgarlarla savaşarak Edirne'nin geri alınışını temin eden Bolayır Kolordusu'nun Kurmay Başkanlığı'nı yapmıştır. Balkan Harbi'nden sonra Sofya, Belgrad, Çetine ataşemiliterliklerini idare etmek üzere Sofya'da oturmuş ve bu sıralarda yarbaylığa terfi etmiştir. I. Dünya Savaşı'nın başlamasından bir süre sonra 1915 yılı Ocak ayında, Tekirdağ'da teşkil edilecek 19. Tümen Komutanlığı'na getirilmiştir. 1915'de, İngiliz kuvvetlerinin Gelibolu yarımadasına taarruzları ve karadan çıkarma gayretleri üzerine, Arıburnu ve Anafartalar bölgelerinde kahramanca savaşarak büyük başarı kazandı ve albaylığa terfi etti. Conkbayırı taarruzunda kalbini hedef alan bir kurşun, cebindeki saate çarpıp geri döndüğünden, mutlak bir ölümden kurtuldu. Bu muharebeler esnasında gösterdiği kahramanlık ve yüksek komuta yeteneği kendisine ülke içinde ve dışında büyük ün sağladı.

1916 yılında Diyarbakır-Bitlis-Muş cephesinde 16. Kolordu Komutanı olarak görevlendirilen Mustafa Kemal, Ruslara karşı savaşarak Bitlis ve Muş'u kurtarmış ve bu cephede generalliğe terfi etmiştir. Daha sonra Hicaz bölgesine tayin edilmiş, Şam'a giderek Sina cephesini teftiş etmişse de bu görevin kaldırılmasıyla, karargâhı Diyarbakır'da bulunan 2. Ordu'ya komutan olmuş; bu vazifede de çok kalmayarak 1917 yılı Temmuzunda, Suriye'de kurulan Yıldırım Orduları Grubu Komutanlığı'na bağlı 7. Ordu Komutanlığı'na atanmıştır. Fakat bu cephenin umumî idaresi kendisine verilmiş olan Mareşal Falkenhayn ile aralarında askerî görüşler bakımından anlaşmazlık çıktığından istifa etti; tekrar Diyarbakır'da bulunan 2. Ordu Komutanlığı'na atandı ise de bu görevi kabul etmeyerek izinle İstanbul'a geldi. Bu sıralarda Veliaht Vahdettin'in maiyetinde Almanya seyahatine iştirak etti; Alman askerî çevrelerinde incelemeler yaparak, devrin tanınmış komutanlarıyla görüştü.

İstanbul'a geldikten bir müddet sonra, böbrek rahatsızlığı sebebiyle Viyana ve Karlsbad'a giderek tedavi gördü. Dönüşünde, Mareşal Falkenhayn'ın yerine Yıldırım Orduları Grubu Komutanlığı'na getirilmiş olan Mareşal Liman von Sanders'in emrinde bulunan 7. Ordu'ya yeniden komutan oldu ve bu cephede İngilizlere karşı başarılı savunma savaşları yaptı. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imza edildiği gün Yıldırım Orduları Grubu Komutanlığı'na getirildi ise de artık yapacak bir şey kalmamıştı. Bir müddet sonra, bu Grup Kumandanlığı'nın kaldırılması üzerine 13 Kasım 1918'de İstanbul'a geldi. Anadolu'da 9. Ordu Müfettişliği teklif edildi. Mustafa Kemal, kendisine geniş salâhiyetler tanıyan bu vazifeyi kabul ederek deniz yoluyla 19 Mayıs 1919 günü Samsun'a çıktı. İstanbul'dan ayrılışından bir gün önce, 15 Mayıs 1919'da İzmir de Yunanlılar tarafından işgal edilmiş bulunuyordu. 23 Temmuz 1919'da Erzurum ve 4 Eylül 1919'da Sivas Kongreleri toplanmış; bu kongrelerde Millî Mücadele'nin temel ilkeleri belirlenmiştir. "Ya bağımsızlık ya ölüm" Millî Mücadele'nin parolasıdır. Her iki kongrede de güçlü kişiliğiyle millî birliği temin eden bir lider olarak başkanlık yapan Mustafa Kemal, Sivas Kongresi'nden Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışına kadar geçen devrede Heyet-i Temsiliye Başkanı olarak millî teşkilâtın kuvvetlenmesi yolunda yılmadan çalışmıştır. Bu süre içinde Mustafa Kemal ve Heyet-i Temsiliye ile temas temini ve anlaşma zemini arayan İstanbul Hükûmeti, temsilcileri aracılığıyla 20-22 Ekim 1919 tarihleri arasında, Amasya'da onunla görüşmüş ve bir millet meclisi toplanmasına ikna olmuştu. Bu görüşme İnkılâp Tarihimizde Amasya Mülâkatı olarak bilinmektedir.

Mustafa Kemal, meclisin Anadolu'da toplanmasını istemesine karşın, Meclis 12 Ocak 1920'de İstanbul'da toplandı. Erzurum ve Sivas Kongrelerinin esaslarını Misak-ı Millî halinde kabul ve ilân etti. 16 Mart 1920'de İstanbul'un İtilâf Devletleri tarafından fiilen işgali üzerine, Meclis artık faaliyet gösteremeyeceğini anlayarak dağıldı; bu sıralarda milletvekillerinin bir kısmı da İngilizler tarafından tutuklanmıştı. Mustafa Kemal, İstanbul'un işgali üzerine valiliklere ve kolordu komutanlıklarına talimat vererek Ankara'da toplanacak fevkalâde salâhiyete sahip bir meclise yeni temsilciler seçmelerini bildirdi. Sonuçta 23 Nisan 1920'de, yurdun her bölgesinden gelen millet temsilcileriyle Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi açıldı. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışı ve bu meclise bağlı Ankara Hükûmetinin kuruluşuyla bütün bu iç ve dış güçlüklerle karşın kısa zamanda düzenli ordu oluşturularak, düşman kuvvetlerine karşı, çeşitli cephelerde büyük başarılar kazanıldı. Doğu cephesinde Ermeniler yenilgiye uğratarak antlaşmaya zorlandı; Gürcistan'a, sınır vilâyetlerimiz boşalttırıldı. Güney'de Fransızlara karşı savaşarak güçlü savunma örnekleri verildi. Batı cephesinde I. ve II. İnönü Muharebeleriyle Yunan taarruzları durduruldu. Bu dönemde, İtilâf Devletleri, bir taraftan da Sovyet Rusya ile mücadele halinde idiler; 1917 yılında Rusya'da meydana gelen Bolşevik hareketinin kendi memleketlerine yayılmasını önlemek için, her cephede Rus ordularıyla savaşıyorlardı. Sovyet Rusya,

böyle bir ortam içinde, Anadolu üzerinden gelecek saldırıları önlemek bakımından Türkiye'deki Millî Mücadele'yi destekler bir tutum gösteriyordu. Bu bakımdan Rusya ile -ideolojiler dışında- uygun bir politika izlenerek 16 Mart 1921'de Moskova Antlaşması imzalandı.

Bir ara, Sevr Antlaşması'nı gerçekleştirmek amacıyla Kütahya-Eskişehir yönünden takviyeli kuvvetlerle taarruza geçen Yunanlılar, Temmuz 1921'de ordumuzu Sakarya'nın doğusuna kadar çekilmeye mecbur ettiler. Bu bunalımlı günlerde Meclis, Mustafa Kemal Paşa'yı olağanüstü yetkilerle Başkomutanlığa getirdi. Dâhi komutan, kısa bir hazırlıktan sonra ordunun başına geçerek 22 gün 22 gece düşmanla çarpıştı ve 13 Eylül 1921'de Sakarya Meydan Muharebesi adıyla anılan büyük zaferi kazandı. Bu zafer üzerine Meclis tarafından kendisine Mareşal rütbesi ve Gazi unvanı verildi. Sakarya Zaferi'nin sonuçları siyasî alanda da kendisini gösterdi. 13 Ekim 1921'de Kafkas Cumhuriyetleri ile Kars Antlaşması, 20 Ekim 1921'de Fransızlarla Ankara Antlaşması imzalandı.

Bir seneye yaklaşan geniş ve düzenli bir hazırlıktan sonra, Atatürk yeniden ordunun başına geçerek 26 Ağustos 1922 sabahı başlayan Büyük Taarruz ve onu izleyen 30 Ağustos 1922'deki Başkomutan Meydan Muharebesi ile 200.000 kişilik Yunan ordusunu dört taraftan sardı ve düşmanın büyük kısmını imha etti. 1 Eylül 1922'de "Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir, İleri!" emrini verdi ve arta kalanını batı yönünde izleyerek 9 Eylül'de İzmir'de denize döktü. 11 Ekim 1922'de İtilâf Devletleri'yle yapılan Mudanya Ateşkes Antlaşması sonucu, Edirne'yi de içine almak üzere Doğu Trakya'nın Yunanlılar tarafından boşaltılması kabul edildi; İstanbul ve boğazlar, bazı kayıtlarla idaremize bırakıldı. 1 Kasım 1922'de saltanatla hilâfet birbirinden ayrılarak saltanat kaldırıldı, Uzun ve çetin görüşmelerden sonra 24 Temmuz 1923'de İsmet Paşa tarafından imzalanan Lozan Antlaşması'yla yeni Türkiye Devleti'nin bağımsızlığı, bütün dünya devletleri tarafından kabul edildi, millî sınırlar belirlendi; ekonomik alanda Osmanlılar döneminden kalma eski pürüzler temizlenerek kapitülasyonlar kaldırıldı. 13 Ekim 1923'te Ankara devlet merkezi oldu. 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet ilân edilerek Gazi Mustafa Kemal, devletimizin ilk cumhurbaşkanı seçildi. 3 Mart 1924'te halifelik kaldırıldı. Artık devletin çağdaş bir biçim alması ve milletin çağdaş uygarlık düzeyine en kısa zamanda erişebilmesi yolunda büyük inkılâplar birbirini izlemeye başladı. Bu süre içinde şapka ve kıyafet inkılâpları yapıldı. Tekkeler, zaviyeler, türbeler kapatıldı; türbedarlıklar kaldırıldı. Lâik devlet ilkesi kabul edilerek din ve devlet işleri, kesin olarak birbirinden ayrıldı. Hukuk alanında, Şeriye mahkemeleri ve Mecelle kaldırılarak Türk Medenî Kanunu'yla beraber birçok çağdaş yeni kanunlar kabul edildi. İlim ve kültür işlerine büyük önem verildi; Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu kurularak Türk tarihi ve Türk dili üzerinde çalışmalar yapıldı. Öğretim birliği gerçekleştirildi; medreseler kapatılarak çağdaş kültürü benimseyen cumhuriyet okulları açıldı. Eğitim ve öğretimde lâik ve millî bir yol izlendi.

Atatürk'ün en büyük eserlerinden biri olan harf inkılâbı meydana geldi; Arap harfleri bırakılarak Lâtin harfleri temeline dayanan Türk alfabesi yapıldı. Üniversite reformu gerçekleştirildi; çeşitli yeni fakülteler açıldı. Uluslararası takvim, saat ve rakamlar kabul edildi. Kadın hukukunda çağdaş atılımlar yapılarak Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı tanındı. Ekonomik etkinliklere önem verildi. 1923 yılında Türkiye'de ilk defa olarak bir İktisat Kongresi toplanarak memleketin ekonomik sorunları görüşüldü. Tarımsal etkinlikler genişletildi. Ticaret ve millî sanayi geliştirildi. Sağlık işlerine önem verildi. Güçlü bir ordu kuruldu. Yeni Türkiye Devleti'nin temeli olan bütün bu inkılâplara "Atatürk İnkılâpları" adı verildi. İnkılâpların memlekette daha süratle ve daha sağlam yerleşmesi için, bütün Türk halkını içine almak üzere Cumhuriyet Halk Partisi kuruldu; cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, devletçilik, lâiklik ve inkılâpçılık Türkiye siyasetinin temel ilkeleri olarak kabul edildi.

Mustafa Kemal, inkılâplarının büyük kısmını başardıktan sonra Türk bağımsızlık mücadelesini ve yeni Türkiye'nin kuruluşunu anlatan Büyük Söylev'ini yazdı; bunu 1927 yılında, altı gün devam eden büyüleyici hitabetiyle okudu. Değerli inceleme ve değerlendirmelerle dolu olan bu eser, Türk tarihinin olduğu kadar Türk edebiyatının da ölmez eserleri arasında yer aldı. 1934 yılında Meclis, özel bir kanunla kendisine ATATÜRK soyadını verdi. Son senelerinde bitmeyen bir heyecanla Hatay'ın anavatana katılmasına çalıştı. 10 Kasım 1938 perşembe günü saat dokuzu beş geçte Dolmabahçe Sarayında hayata gözlerini kapadı. Ölümü, bütün dünyada derin yankılar yaptı ve büyük üzüntü yarattı. Naaşı tahnit edilerek Dolmabahçe Sarayı salonunda özel bir katafalka yerleştirildi. Türk bayrağına sarılı ve başında silâh arkadaşlarının nöbet tuttuğu tabut, üç gün süreyle milletin ziyaretine bırakıldı. Cenaze, daha sonra 20 Kasım 1938'de Ankara'ya getirildi. 21 Kasım 1938'de büyük törenle Etnografya Müzesi'ndeki geçici kabrine kondu. Cenaze törenine bütün dünya devletleri özel temsilciler gönderdi. Çanakkale'de ve diğer muharebelerde ona karşı savaşmış yabancı generaller törende bilhassa dikkati çekiyordu. 10 Kasım 1953'te Nâşî Etnografya Müzesi'ndeki geçici kabrinden alınarak büyük bir törenle Anıtkabir'e nakledildi.

Atatürk'ün en belirgin özelliklerinden biri de fikir adamı niteliği taşıması idi. Fikir ve düşüncelerinin özünü oluşturan Atatürkçülük, her türlü dogmatik unsurdan sıyrılmış akılcı bir dünya görüşüdür. Ülke gerçeklerinden kaynaklanan, sorunlar karşısında aklın ve ilmin rehberliğini kabul eden bu çağdaş görüş, milletimizi daima iyiye, doğruya ve yararlıya yöneltmiş ve yöneltecek olan bir görüştür. Atatürkçü görüşte Atatürk ilkeleri, Atatürk inkılâplarına temel oluşturan, onlara ruh veren fikir ve düşüncelerdir; bu nedenle Atatürk inkılâpları, Atatürk ilkelerinin eser haline dönüşmüş şekilleridir. Bu ilkeler Türkiye'yi çağdaş uygarlık düzeyine en kısa zamanda ulaştırabilmek için aklın ve mantığın çizdiği yollardır. Bu bakımdan Atatürk ilkelerinin felsefesinde yapıcılık yatar.

Fikir Atatürk'te çağdaş uygarlık düzeyine erişme, Türk milletine hedef olarak gösterilmiştir. Dünyanın bugünkü şartları içinde uygarlığın gereklerine ayak uyduramayan bir milletin yaşamasına imkân yoktur. Atatürk, çağdaş uygarlık düzeyine erişme yarışında tek bir şeye ihtiyacımız olduğunu söylemiştir, o da “çalışkan olmaktır”. “Türk çocuğu! Çok zekisin, malûm; fakat zekâmı unut, çalışkan ol!” sözü Atatürk'ündür.

Fikir Atatürk'te Türk milleti, asırlardır unutulmuş millî benliğine kavuşmuştur. Millî sınırlarımız içinde, millî benliğimizi duyarak varlığını yükseltmeye çalışmak, Atatürk milliyetçiliğinin esasıdır. Atatürk, kendisini Türk hisseden herkesi Türk kabul etmiştir. Irkçılığı dışlayan Atatürk milliyetçiliği bütünleştirici, birleştirici, ülkede millî birliği temin edici bir milliyetçiliktir. “Ne mutlu Türküm diyene!” özdeyişiyle kalplere millî bilinci perçinleyen Atatürk, aynı zamanda insanlık ülküsünün ve insan sevgisinin de simgesidir. “Biz kimsenin düşmanı değiliz; yalnız insanlığın düşmanı olanların düşmanıyız!” diyen Atatürk'tür. İşte bu insancıl yönü iledir ki bütünüyle millî nitelik taşıyan eseri, aynı zamanda bütün insanlığın hayranlığını da üzerinde toplamaktadır. İnsanlık değerlerine içten ve büyük saygısı olan Atatürk, yapıcısı olduğu Türk İnkılâbı'nı ifade ederken, “Bu inkılâp, yüksek bir insanî ülkü ile birleşmiş vatanseverlik eseridir. Çocuklarına bütün güzellikleri ve bütün büyüklükleri görmek ve aynı zamanda bütün sefaletlere acımak sanatını öğretmektedir” diyordu. Kendisi de yarattığı inkılâbın imanlı bir yapıcısı sıfatıyla bütün dünyaya sevgi ve dostlukla bakıyordu.

Atatürk, bütün milletlerin karşılıklı güven ve huzur içinde yaşamalarını ister. Fikir Atatürk'te “yurtta barış, cihanda barış” esastır. “Harpci olamam; çünkü harbin acıklı hallerini, fecaatini herkesten iyi bilirim” sözü Atatürk'ündür.

İşte bütün bu yol gösterici fikirleri, maddî ve manevî nitelikleriyle Atatürk, haklı olarak, milletimizin yetiştirdiği en büyük Türk sıfatını kazanmış bulunmaktadır. O, Millî Mücadele'de millî birliği kuran eşsiz bir lider, muharebe meydanlarında efsanevî bir komutan, devlet kuran büyük siyaset adamı, milletin çehresini değiştiren güçlü bir inkılâpçıdır. Bu nitelikleriyle insanlık tarihinin tanıdığı en büyük adamlardan biri olduğunda kuşku yoktur. Kahramanlık ve yüksek insanlık değerlerini en yüksek düzeyde taşıdığına, dünya tarihçileri ve fikir adamları birleşmektedir. Tarihin büyük tanıdığı şahsiyetlerle mukayesesiz yapıldığı zaman türlü bakımlardan belirgin üstünlükleri göze çarpmaktadır. Bir kere bütün bu kişilere üstün tarafı, hem fikir hem hareket adamı oluşudur. Bir milletin tarihî seyrini değiştirebilecek nitelikleri ve üstünlükleri sayesinde, bir ülke askerî ve siyasî zaferlerle uçurumun kenarından kurtarılmıştır. Dünya tarihinde, her türlü imkânsızlığa karşın inandığı düşünceyi uygulama alanına dökmüş, yepyeni nitelikte bir devlet ve zinde bir millet yaratmış adam azdır. İçinde bulunduğu koşulları değerlendirmede, engelleri ortadan kaldırmada gösterdiği başarı, Atatürk'ün ayrı bir özelliğini oluşturmaktadır. Büyük Söylev'inin sonlarında, Türk gençliğine hitaben çizdiği tablo, gerçekte, kendisi mücadeleye atıldığı zaman, ülkenin içinde bulunduğu tablodur.

Atatürk, en güç koşullar altında bile, her şeyin bitti zannedildiği bir zamanda bile, Türk milletine güven duygusunun kaybolmaması gerektiği gerçeğini, eseriyle kanıtlanmış bir millî kahramandır; onun için simge olmuştur, onun için bayrak olmuştur!

Atatürk gerçeğin adamıdır; sağduyunun ve ince görüşün adamıdır. Nerde ne yaptı, neye karar verdi ise, daima en iyisini yapmış, en yararlısına karar vermiştir. Halkın eğilimlerini çok iyi sezen ve ruhlara sızmasını bilen usta inkılâpçılığı sayesinde ki müşterek arzu ve eğilimler, kolayca millî ülkü durumuna gelebilmiştir. Giriştiği mücadelenin başından sonuna kadar Türk milletinin yüksek niteliklerine güvenmiş, kazanılan her türlü zaferin millet in eseri olduğunu söylemiştir. Bütün girişimlerinde millet sevgisine dayanmış, güçlü kişiliği ve gerçeği sezise dayanan ikna kuvvetiyle toplumu aydınlığa götürecektir lider olduğunu göstermiştir. Türk Bağımsızlık Savaşı'na ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna bayrak olan fikirleri, görüşleri ve ölmez eseriyle, etkileri ülke sınırlarını aşmış, mazlum milletlerin bağımsızlık ve hürriyet mücadelelerinde onlara da manevi kuvvet olmuştur.

Son söz olarak diyebiliriz ki, Atatürk'ün yaşamı, üstün kişiliği ve eseri incelendiği zaman, insanoğlu, hayranlığını gizleyememekte; bu millî kahramanı kutlamakta, bu kutsal savaşımın önünde saygı ile eğilmektedir. Ruhü şad olsun.

***Not:** Bu yazı, Prof. Dr. Muzaffer Utkan Kocatürk - Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 1999 adlı eserden iktibas edilmiştir.*

10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü ve Atatürk Haftası
Ahmet Semih BİLGİN - Fotoğraflar

Uzm. Nurdan ASLAN - Fotoğraflar

Kadriye KARATAŞ
Yağlı Boya Resim Çalışmaları "Atatürk Portreleri"

Uzm. Nurdan ASLAN

BARBAROS KÖYÜNÜN KORKULUKLARI

Bir fikrin oluşturularak fırsatları görüp değerlendirmek ve bu fikri uygulayabilmek adına yapılan girişimcilik yaşanılan yere bir değer katarak bir vizyon, etki oluşturabilmekte ve gelir düzeyini yükselterek yaşam kalitesini artırabilmekte. Girişimcilikle sosyal ve kültürel özellikler ön planda tutulmakla birlikte o yörede yaşayanlara ekonomik fayda sağlayabilmekte, kırsal kalkınmada önemli bir rol oynamakta. Kırsal bir alan olan köylerde daha çok tarımsal faaliyetler gerçekleşmekte. Çeşitli sebeplerle köylerdeki tarımın terkedilmesi ile o yöreye sağlanan gelir kaynağı azalabilmekte. Tarımın terkedilmesinin sebeplerden birini coğrafi koşullar oluşturmakla birlikte köylerden daha iyi imkanlara sahip olabilmek için ayrılanlar oluşturabilmekte. Tarım faaliyetlerinin azalmasıyla yeni bir gelir kaynağı aramaya başlama çabaları onlara girişimciliğin kapısını açtırmakta. Bazen de bu girişimciliğin bir amacı bulunmakta. Ayrıca o yörenin ulusal ve uluslararası bazda tanınmasını sağlamakta.

Böyle bir köy tanıma fırsatı yakaladım. Girişimci olarak gördüğüm şirin mi şirin bir köy. İyi ki tanıdığım bir köy Barbaros Köyü. Burada, tarımsal üretimin önemine dikkat çekmek, tarımsal, kültürel ve geleneksel değerlerini yaşatmak amacıyla bir etkinlik düzenlenmekte. Bu etkinliğin adı Barbaros Oyuk Festivali. Bu yörede korkuluklara oyuk denilmekte. Bu girişimciliğin fikrini Demet Hanım oluşturmuş ve köy sakinlerinin desteği ve iş birliği ile korkuluklar hazırlanmış. Bir de amaçları arasında köyden kente göç edenleri köylerine geri getirmek, el emeğinin önemi, yöresel tat ve lezzetleri tanıtmak, geleneklerini korumak ve bunları genç nesillere aktarmak yer almakta. Ayrıca sanatsal faaliyetler de desteklenmekte.

Sanatsal faaliyetler hem bireysel hem de toplumsal olarak gelişime, değişime açılan kapı. Yaşam tarzındaki hareketlilik. Yöre sakinlerinin bir araya gelerek

bir gelişim platformunda buluşmakta. Kültürel sanatsal etkinliklere katılmanın getirdiği potansiyeller sosyal, kültürel, ekonomik değerler sağlamakta. Mevcut kültürel değerlerin korunması, değerlerin sürdürülebilirliğine katkısı bulunmakta. Bir taraftan geçmişin değerlerini koruma misyonu. Tarımla geçinen insanlara farklı bir gelir kaynağı, tarımın azaldığı yöreye yeniden hayat veren kırsal turizm olanağı. Kırsal göçün önlenmesi ve yeni bir geçim kaynağının sağlanması. Korkuluklarla sağlanan bir girişimcilikle. Bir köyün korkuluklarla sembolik haline gelmesine bir örnek teşkil eden köyümüz burası. Korkuluklar tarlalarda bulunmakta ve tarımsal ürünlere zarar verecek olan kuşlara karşı önlem almanın güzel bir yolu. Dekoratif ve eğlenceli yönüyle de renk katmakta. Tarımsal üretim terk edilmeye başlamasıyla bir görevinin artık olmadığını ima eder gibi korkulukların üzerinde yöresel kelimeleriyle bir yazı yer almakta “Boş tarlalarda beklemekten sıkıldık”. Bu mesaj köylüyü tarımsal üretime davet ettiriyor.

Barbaros Köyü, Urla İlçesine bağlı renkli bir hayata sahip, çoğunlukla Türkmen yörüklerinin yaşadığı güzel bir mahalle. Bu renklilik mahallenin her bir köşesinde bulunan çeşit çeşit korkulukların renkli dünyası ile bütünleşmiş. Girişte de sizi İon tabelasıyla karşılayan güler yüzlü bayan korkuluk renklendiriyor dünyanızı ilk. İletişime geçiyorsunuz sanki.

Diğer korkulukları ve korkuluklarla sarıp sarmalanan bu köyü merak ediyorsunuz. Farklı bir dünyaya açılan kapı gibi. Korkuluklar sanki farklı konular ele alıyor, duyularınızı harekete geçiriyor. Hatta bir senaryo yazıyorsunuz hikayeleri farklı farklı.

Köy meydanına gelmeden önce devasa korkuluğa ve duvar yazısına sessizce cevap veriyorsunuz; “Hoş buldum güzeller güzeli köyünüze. Sizlerle, sizi oluşturanlarla tanışmak, farklı bir atmosfer oluşturduğunuz mekânı görmek ve hikayesini öğrenmek istiyor insan. Bu güzel girişimciliği bir de. Kültürel farkındalık belki de.”

Köy meydanına gelmeden sağ tarafında köy yaşam merkezi bulunuyor. Okullardaki uygun alanların sosyal faaliyetlerde kullanılmasını sağlamak, yaygın eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmek için önemli köy yaşam merkezleri.

Sol tarafında parkın içinde, bayrakların arasında Mehmetçik Anıtını ve altında Çanakkale Savaşında bu köyden şehit olanların isimlerini görüyorsunuz. Köy meydanında da yer alıyor şehit olan Mehmetçiklerimizim ismi.

Köy meydanına doğru ilerlerken rengarenk ve bir o kadar farklı korkulukların seyrinde oluyorsunuz. Gidip inceliyor, göz göze bakıyorsunuz.

Bazı korkuluklar sosyal mesajları iletiyor üzerindeki yazılarla. Bazılarında açıklamalarıyla birlikte yöresel kelimeleri yer almakta.

“Sayın Misafirlerimiz tezgahlarımızı dolaşırken sakın sapıştırmayın eyi mi? Enem gonam gezinin.” Sapıştırmak; yarı yolda bırakıp kaçmak, enem gonam; aheste aheste anlamına geliyor.

“Valla köylüm deye demeyom insanlamız pek eşbahır.” Eşbah; neşeli anlamına geliyor. Evet gerçekten köyün sakinleri çok cana yakın, neşeli ve o kadar misafirperver.

Köy meydanına geldiğimizde çok güzel kahve evleri var ve hepsini rengarenk korkuluklar süslüyor. Bazılarından biraz ürküyorsunuz ama o bile ayrı bir renk ayrı bir duygu.

Köy meydanında birçok korkuluk fotoğraf çekirmeye davet ediyor ve bir tanesi ağaçtan seyrediyor sizi.

Meydandaki hepsi birbirinden güzel kahve evlerinde çaylarınızı, kahvelerinizi yudumluyor, yöresel tatları deniyorsunuz. Temiz havası da keyfinizi taçlandırıyor.

Hikâyeyi öğrenme merakınız sizi rahat bırakmıyor. Köy sakinlerinin güler yüzleri size cesaret veriyor hoş seda için. Tanışıyoruz o sıcakkanlı insanlarla. Bağ, bahçe, tarlasından vazgeçmeyenler. Sorun ve ihtiyaçlara çözüm üretmek için emek verenler.

Güler yüzlü, cana yakın, hoş sohbetli insanlarla tanışmak, konuşmak o yörenin tarihi dokusu, kültürü, doğal güzellikleri, üretkenlikleri ve hatta girişimciliklerine dair hikayeleri yüzümüzdeki tebessümleri iç dünyamıza tatlı bir yolculuk yaptırmakta. Hayata dair öğrenebileceklerimizin başka bir yolu.

Köyün güler yüzlü, modern, aydın görüşlü sakinleri Sayın Ali Türköz, Levent Demiral ve Mustafa Dar ile sohbetimiz öğrenebileceklerime renk katıyor.

Pür dikkat dinliyorum anlatılanları. Güzel bir kitap okur gibiyim. Bu hoş sohbe başladığımız anda bu güzel kitabın sayfası açılıyor girişi ile birlikte sonucu merak ediyorum ve her biri çok değerli.

İlk yerleştikleri mekan olan Başköy'de sıtma hastalığı baş gösterince buldukları yerden taşınmasına ve taşınılacak yerin nasıl bir yer olacağına karar vermek için ileri gelenler bir hayvan kesilmesini, bu hayvanın etlerini muhtelif yerlere asılmasını ve et nerede en geç bozulursa köyün orada kurulmasını söylemiş. Etler en geç bu köyde bozulmuş. Buradaki dere kenarına sıra sıra yedi tane dam yapılmış. Buranın ismi Sıradam olmuş. Daha sonra Barbaros köyü. Köy sakinlerinin bazılarının nüfusunda Sıradam yazılmış.

Ovada herkes rençberlik yapıyormuş. Çeşitli sebeplerle rençberlik bitmiş. Ova çukur ve çok soğukmuş ve her sene kar yağmış. Ovanın nerdeyse hepsi bağmış ve bu çok soğuklardan dolayı çok kırağı düşmüş, bağları yakmış, kütükleri kurutmuş. Bunun sonucunda köy halkı iş bulmak amacıyla şehirlere gitmiş, göçlerle birlikte tarımsal faaliyetler de azalmaya başlamış.

Tarımı terk eden köylüleri tarıma dönmesi ve tarımın geldiği duruma dikkat çekmek amacıyla festival yapılmasına karar verilmiş. Festivalin ismi Oyuk Festivali. Fikir sahibi Demet Hanım ile birlikte köy sakinleri el ele vererek ilki 2016 yılında yapılmış bu festivalin. Üç gün süren festival her sene yaz aylarının sonunda düzenlenmekte ve birçok ziyaretçi köye gelmekteymiş. Festivalin ilk senesinde otuz beş bin kişinin köyü ziyaret ettiği her sene bu sayının arttığı ifade edilmekte. Festival köyün tanıtımında, ekonomisinde önemli bir rol oynuyor.

Köyün her tarafını görmek istiyorsunuz. Bir korkuluğun nerde nasıl sizi karşılayacağını merak ediyorsunuz, adımlarınız ise sizi alıp götürüyor.

Köyün Zübeyr Zühtü Erzen adında bir kütüphanesi bulunmakta ve penceresini süsleyen korkuluğu.

Barbaros köyündeki eski bir köy evinin orijinal dokusu korunarak oluşturulmuş Hobbit House doğru ilerliyoruz, kapısının önündeki pembe düşler durağı içeriye çağırıyor. İçerisi enerji dolu. Organik köy ürünlerinden hazırladıkları lezzetler bambaşka. Bir oda var mutfağın yanında. Antika eşyalar, eski kitaplar, plaklar, duvarlara iliştirilmiş notlar renk katıyor bu odaya. Kömür sobası da ayrı bir atmosfer katıyor ortama. Arka bahçesindeki o büyük güzelliğini de Atatürk yolu oluşturuyor.

Köyün her bir sokağında keyifle dönüyorsunuz meydana.

Köyün içine doğru ilerledikçe bir güzellikle daha karşılaşıyorsunuz; çatkapı evi. Köy sakinlerinin evine konuk oluyorsunuz. Umduğunu değil bulduğunu ye, iç, öde diyor tabelası. Bu yöntemle köy halkı bir geçim kapısı oluşturuyor, ekonomiye katkı sağlıyor, sosyalleşmenin farklı bir yönünü sunuyor. İçerisi o kadar farklı döşenmiş ki. Alışmışlığın dışında. Güzel bir bahçe ve köy ortamının korkuluklarla canlandırılmış senaryosu gibi.

Tanıştığımız güzel yürekli köy sakininin evinin önünde ekşi mayadan yaptığı ve taş fırında pişirdiği ekmeğe tanıklık ediyoruz bu güzel köyde. Emegin güzelliği çıkıyor fırından. Üretken kadınlarımız bir de öylesine güler yüzlü. Katkı sağlıyor gelirine.

Sanatsal faaliyetleri içinde barındıran girişimci bir köy. Sanat köyü sanki burası. Korkuluklar (oyuklar) köyün sembolü olmuş. Tarımsal, geleneksel değerlerini korumaya dikkat çekmek, tarımsal faaliyetleri canlandırmak için gerçekleştirilen Barbaros Oyuk Festivali tarımsal, kültürel ve geleneksel değerleri vurgulamaya çalışıyor. Korkulukların renkli dünyası turizm potansiyeline destek.

Bu korkuluklar bizim dünyamızı da renklendiriyor. Tanımamıza vesile oluyor böylesine güzel bir köyü. Öğrendiğimiz bilgiler bakış açımıza bir değer katıyor. Yöresel lezzetlerini deneyimleyerek, el sanatları ürünlerini, bitkisel ürünleri alarak katkı sağlıyoruz biz de gelirlerine bir de. Temiz havası, sakin ve huzur veren ortamıyla da bedenimize verdiğimiz şifalı bir mola.

Eren ÖZERDİM

Kendimi tanıtan bu yazıyı, bazı konulardan sıkıldığım için yazıyorum.

1947 tevellütlüyüm. Fotoğrafçılığa, hasbelkader, rahmetli babamın 1957'de Amerika'dan getirdiği Kodak Duaflex makine ile başladım. Ne hikmetse bir daha hiç elimden bırakmadım. 1965'te daha iyi bir makine olan Minolta SRT 101'i aldım. O zamanlar ne kurs vardı ne de fotoğrafçılığı iyi bilen. Her şeyi fotoğrafçılara yapışarak; film yıkamayı ve basmayı, yaşlı bir fotoğrafçının 6 ay çay ve kahvesini yaparak (Tank olmadığı zamanlarda küvet ve sigara ışığında yıkayarak) kendim öğrendim. Karanlık oda konusunu, iyinin iyisi olan 50 yıllık kadim dostum Hamdi Telli öğretti. Fotoğrafla ilgili olarak birbirimizin öğretmeni olduk.

Kompozisyon, altın oran, renk gibi konuları, rahmetli babamın ressam dostlarının atölyelerinde kafalarını şişirerek öğrendim. Kısacası fotoğraf öğrenmek hiç kolay olmadı. 1974 yılında, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü (MTA)'nde profesyonel fotoğrafçılık hayatım başladı. Orada sondaj çalışmalarının, MTA Sismik -1- Gemisi'nin çalışmalarının, madenlerin, galerilerin nasıl çekileceğini yine kendi kendime öğrendim ve Hasselblad Kamera ile orada tanışarak kullandım. 1978'de Türk Tarih Kurumu Arkeoloji Bölümü'ne Arkeolojik fotoğraf çekmek üzere transfer oldum. Orada dünyaca ünlü hocalarla çalıştım. Arkeoloji Fotoğrafçılığını, onlarca arkeoloji kitabı okuyarak öğrendim. Büyük format View Kamera Linhof ile tanışıp kullanmam da bu şekilde oldu. 1982'de Ankara'nın ilk Reklam Fotoğraf Atölyesi'ne transfer olup; Reklam Fotoğrafçılığına başladım. Orada diğer orta format makineleri ve dünyanın en iyi büyük format (4x5 inç film) kamerası Sinar'ı ve Paraflaş kullandım.

1974 yılında başlayan profesyonel fotoğrafçılık hayatımı, 2015 yılında sonlandırıp; tekrar kompakt makine ile çekim yapan bir amatör olarak fotoğrafçılık hayatıma devam ediyorum. Sonuçta bu zor yolculuğun en zor kısmı, kendi kendine öğrenmek. Fotoğrafi hala öğreniyorum; Photoshop öğretmenim, iyilerin iyisi grafik tasarımcı dostum sevgili İbrahim Dinç.

Eren ÖZERDİM
Görsel Öyküler
“Sirkeci”

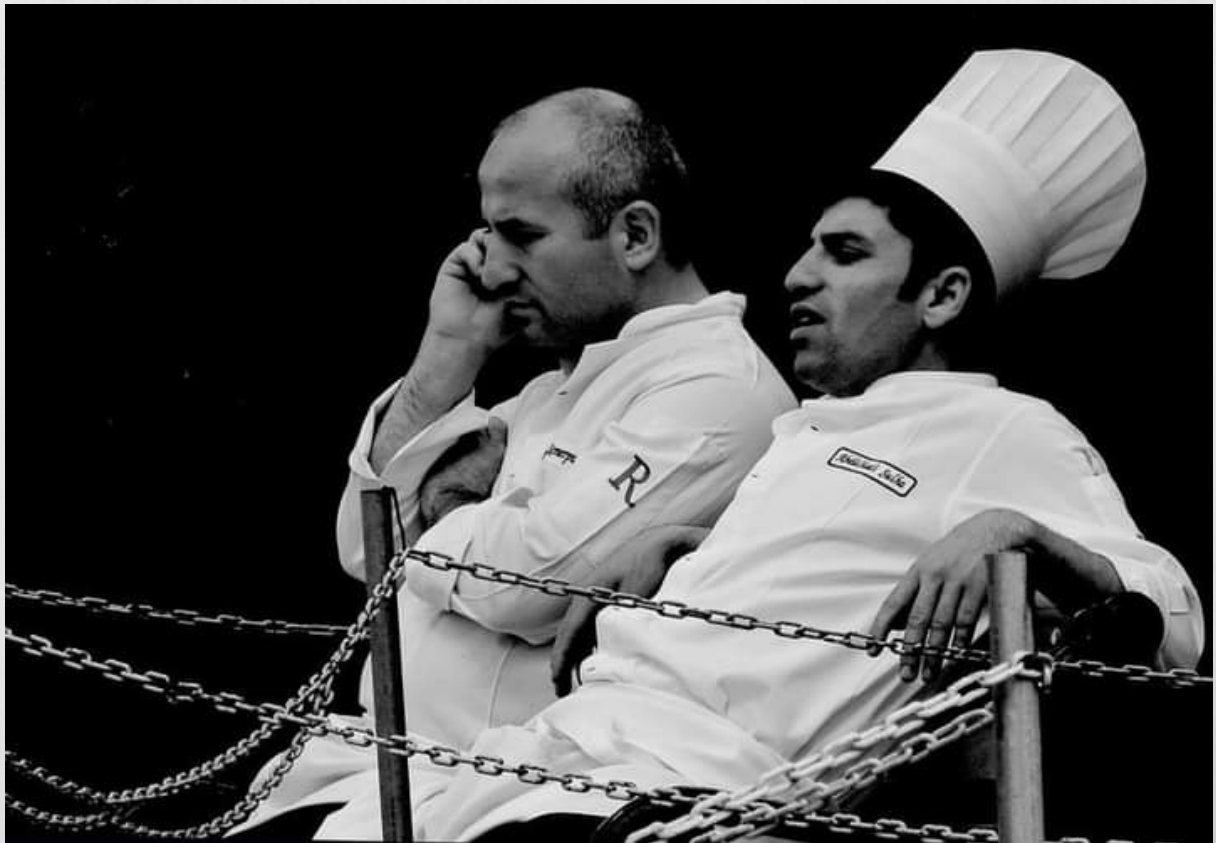

Zeliha ALTINDAL

Ankara'nın Güdül ilçesi Yeşilöz'de doğdum. Çocukluğum köyümün dağlarında oğlak otlatarak geçti. 10 yaşında Orta okulu okumak için Ankara'ya geldim. Orta okulu ve liseyi Ankara da okudum. Lise yıllarında şiir yazmaya başladım, lisede şiir yarışmasında mansiyon aldım. Daha sonra 26 yaşında oğlumu kaybettim. Ona mektuplar yazmaya başladım. 2000 yılında bir arkadaşım beni Ankara Kalesinde şiir dinletisine götürdü, orada yazdığım mektubu okudum. Şair Cemal Safi beni yanına çağırarak şiir yazmamı, yazdığının şiir olduğunu söyledi. Ondan sonra şiir yazmaya devam ettim.

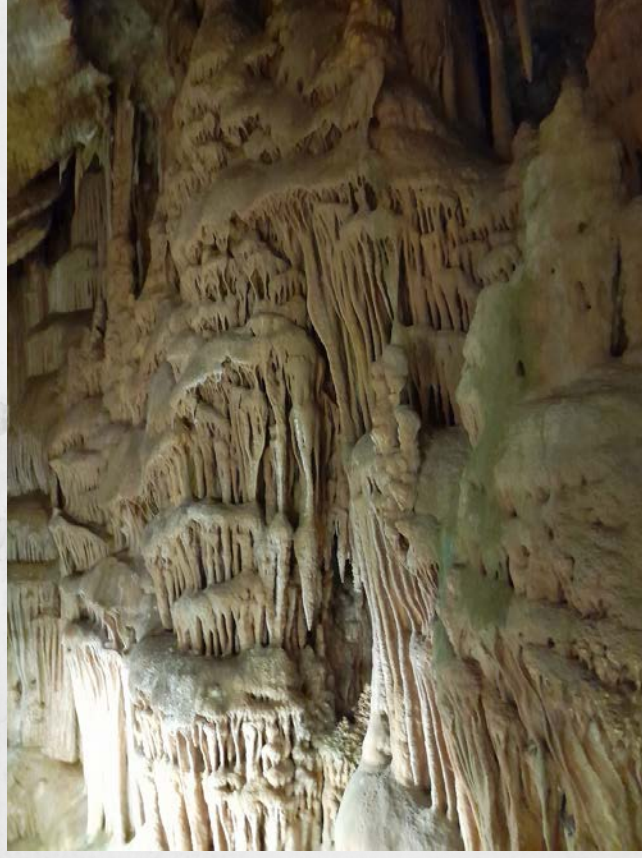
Araştırmacı yazar, şair Mustafa Ceylan mutlaka kitap çıkarmamı söyledi. Kendisinin yardımıyla "SENSİZ ÇIĞLIK" adlı kitabımı çıkardım. İLESAM üyesiyim.

2012 yılında köydeki evime gelen Fotoğraf Sanatı Kurumu (FSK) Derneğinden Mehmet Uçar hocanın öğrencileri ile tanıştım. 2 yıl Amerika'ya gittim. Dönüşte 2014 yılında FSK'nda fotoğraf kurslarına katıldım, halen devam etmekteyim.

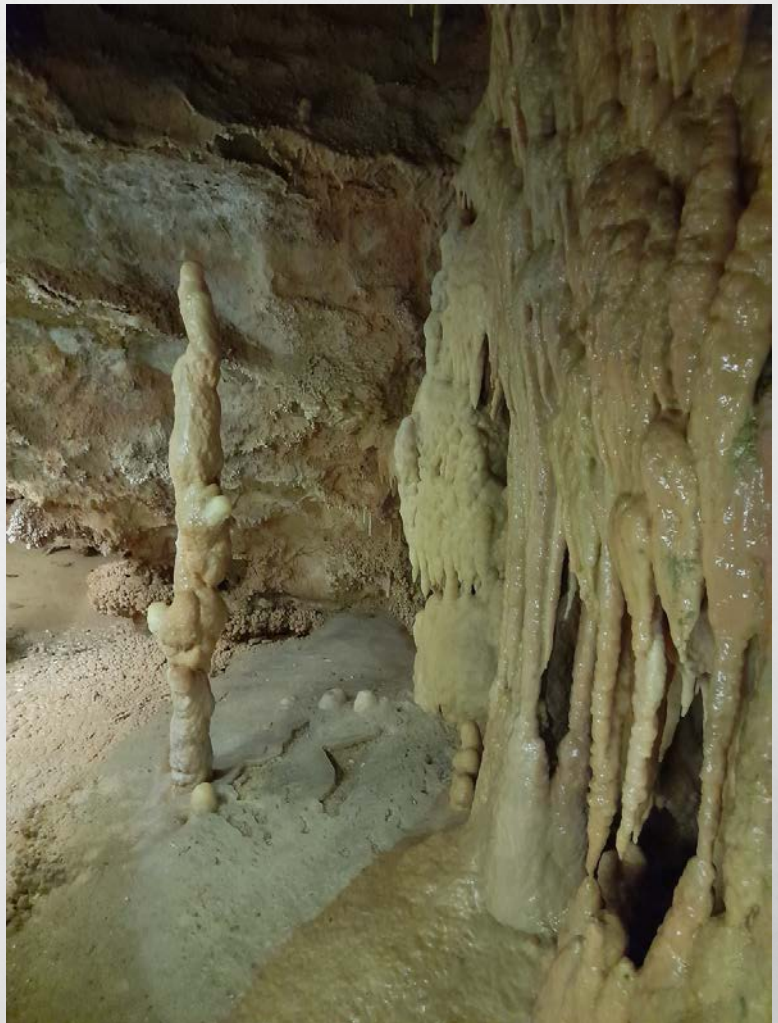
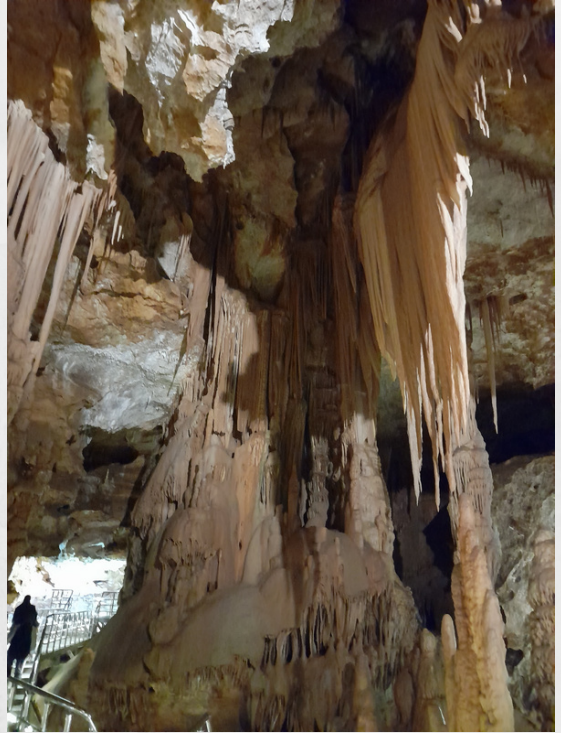
Tansu Gürpınar, Mehmet Uçar, Fikret Özkaplan, Adnan Ataç hocaların atölyelerine katıldım. Birçok karma sergide yer aldım. "İki yıl Yaşayan Çamlidere" projesine katıldım. Ayrıca "Göçmenlik" ve "Polatlı" projelerinde çalıştım, katologlarda fotoğraflarım yer aldı. Harran, Nallıhan kuş cenneti ve Güdül fotosafari yarışmalarına katıldım. Güdül'de mansiyon aldım.

Doğayı çok seviyorum.

Zeliha ALTINDAL
Gümüşhane - Karaca Mağarası

Ece AKTANSEL

İstanbul, Anadoluhisarı doğumlu, iki oğlu, 3 torunu olan bir babaanneyim.

Teknik resim, betonarme, çelik ve dekorasyon ressamlığı dışında, uzun yıllar Anaokulu ve İlk okul öğretmenliği yapıp emekli oldum.

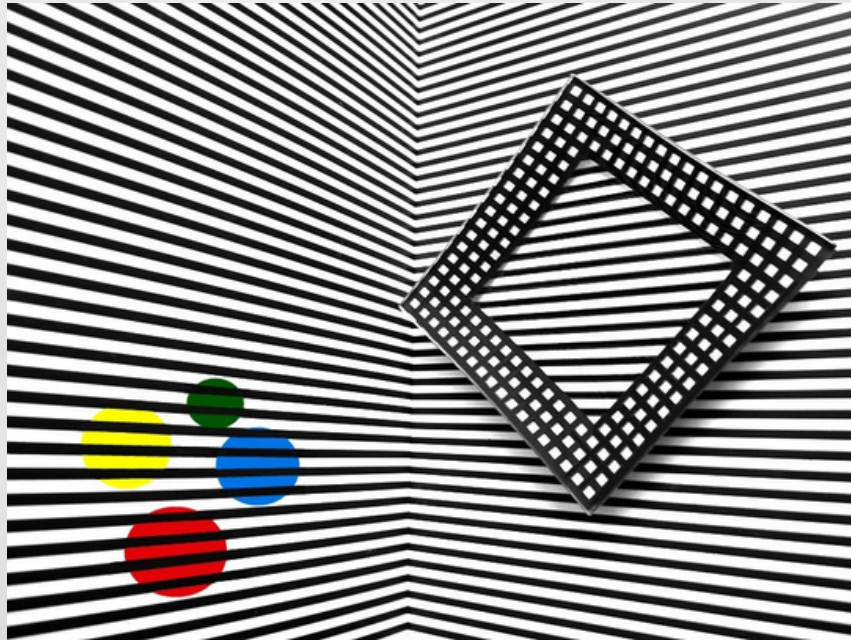
Emeklilik günlerimi, kitap okuyarak, bulmaca çözerek, takı ve maske yaparak, çiçek kurutup boyayarak, örgü örerek, çeşitli materyallerden tebrik kartı yaparak değerlendirdim.

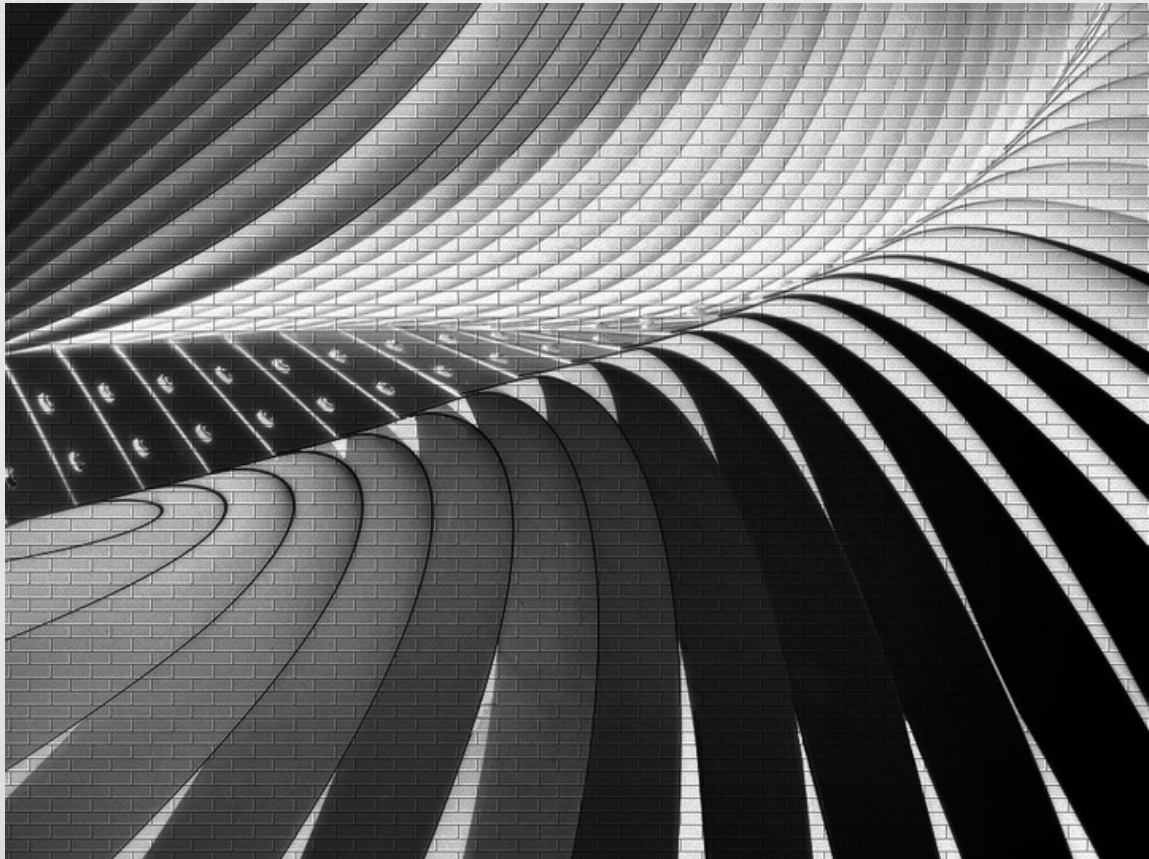
12 yıl çeşitli sitelerde yöneticilik ve editörlük yaptım.

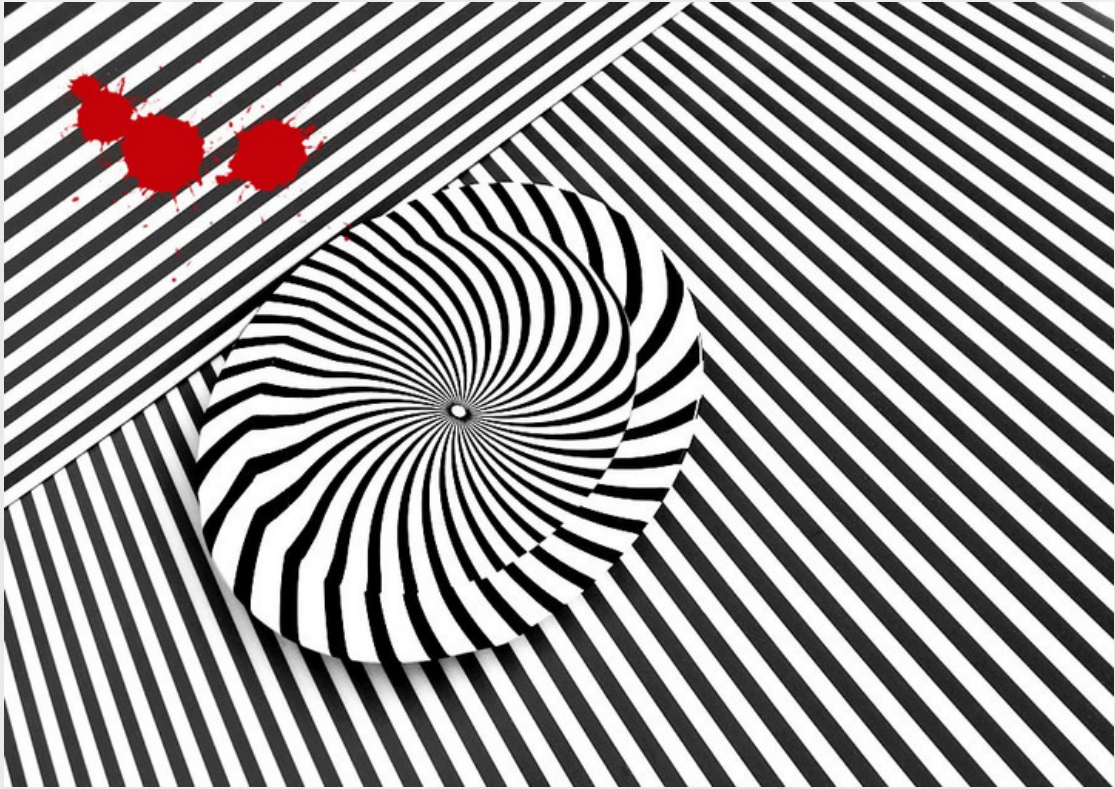
Fotoğraf çekip paylaşmak hobilerimin başında geliyor. Bu sayede birçok arkadaşım ve dostum oldu.

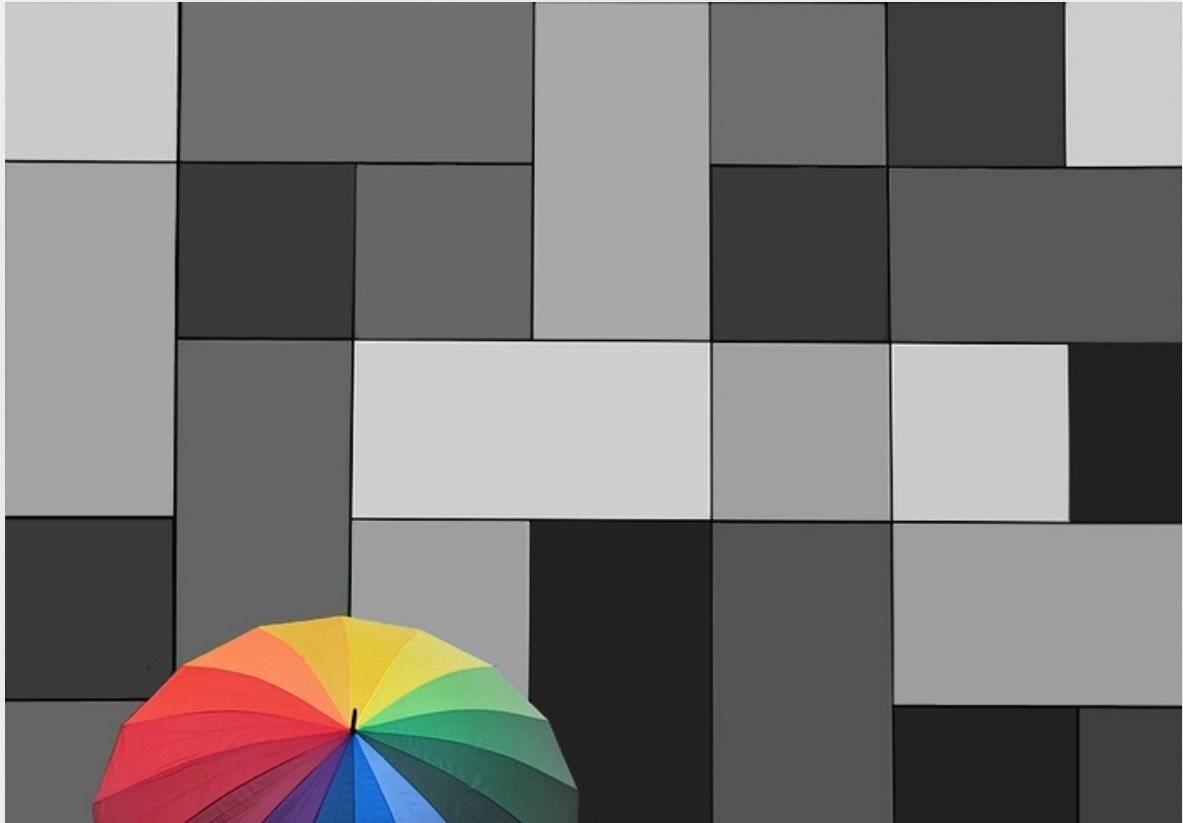
Ece AKTANSEL

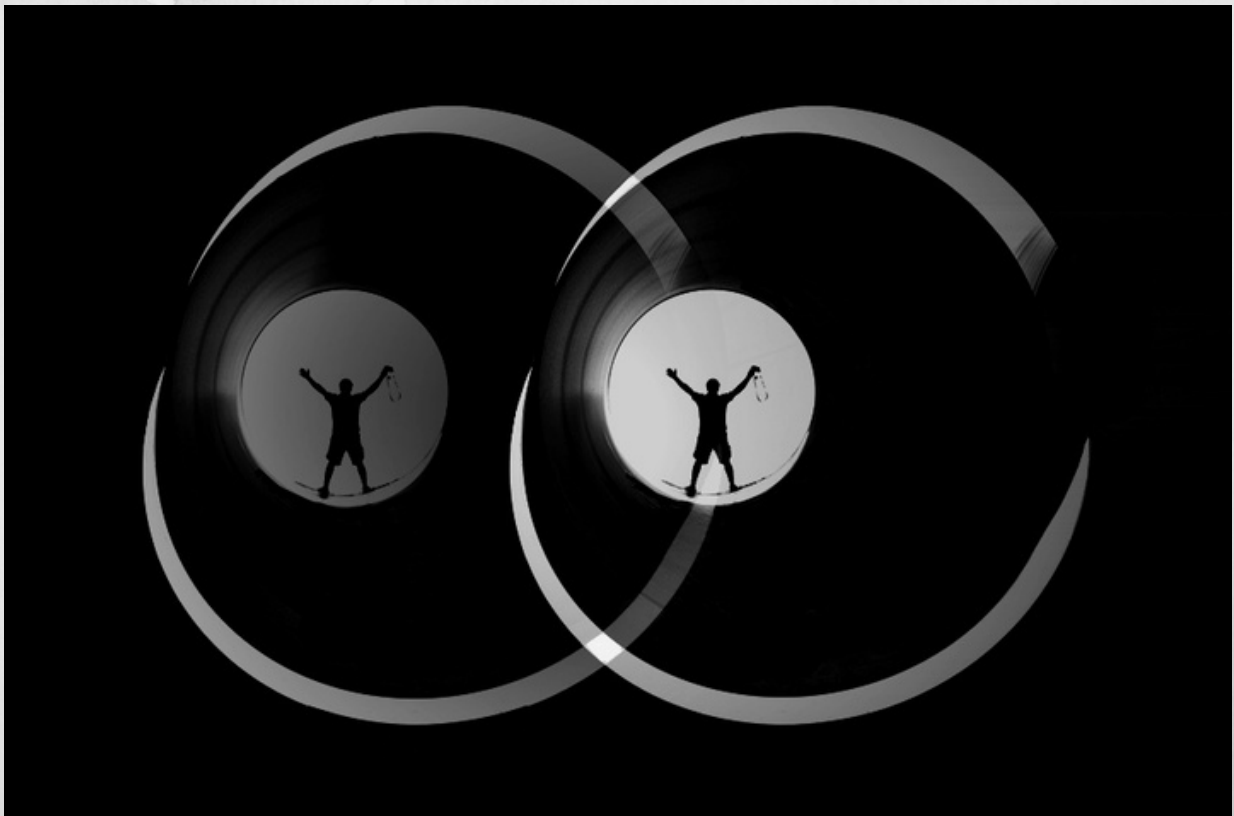
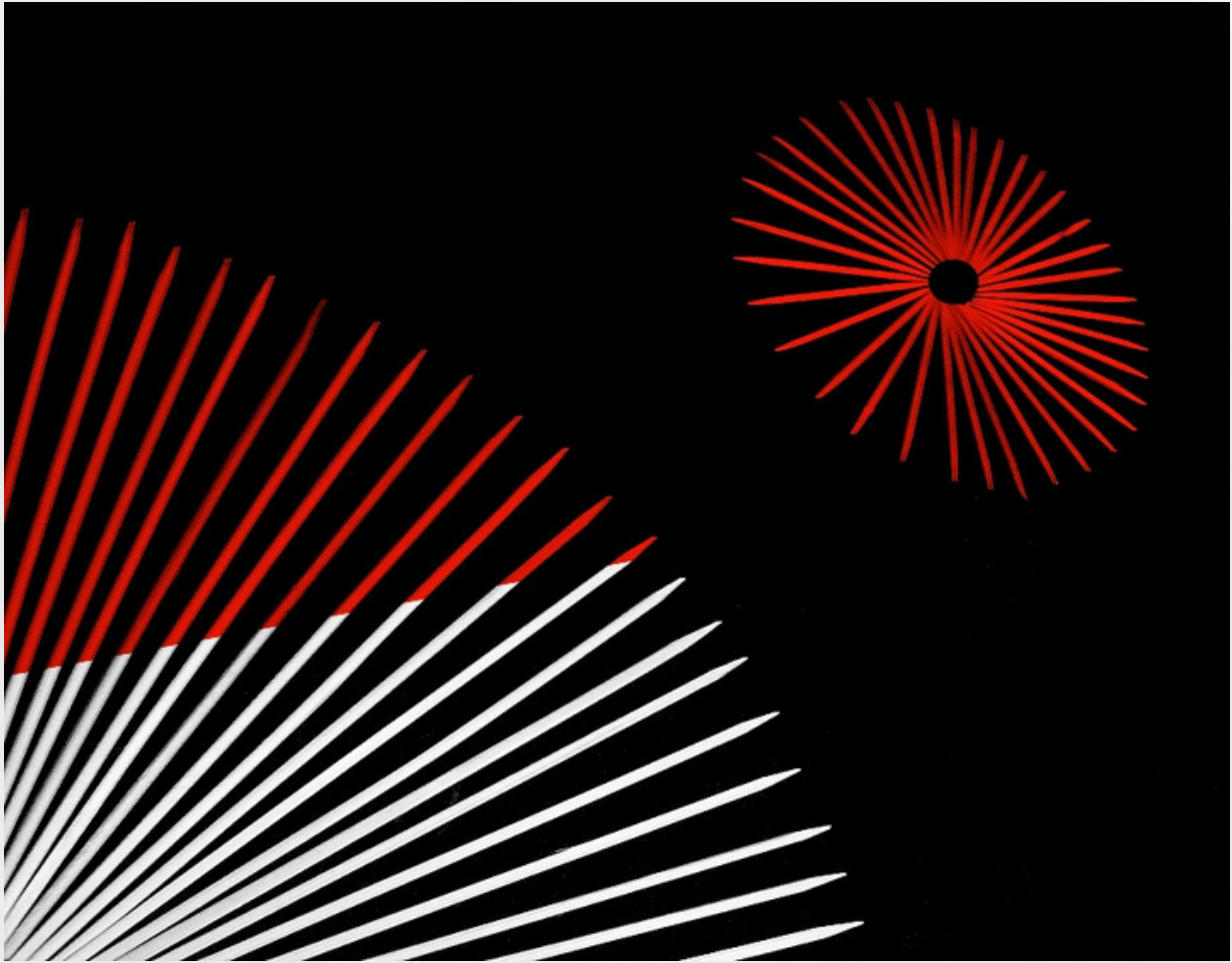
Grafik Fotoğraflar

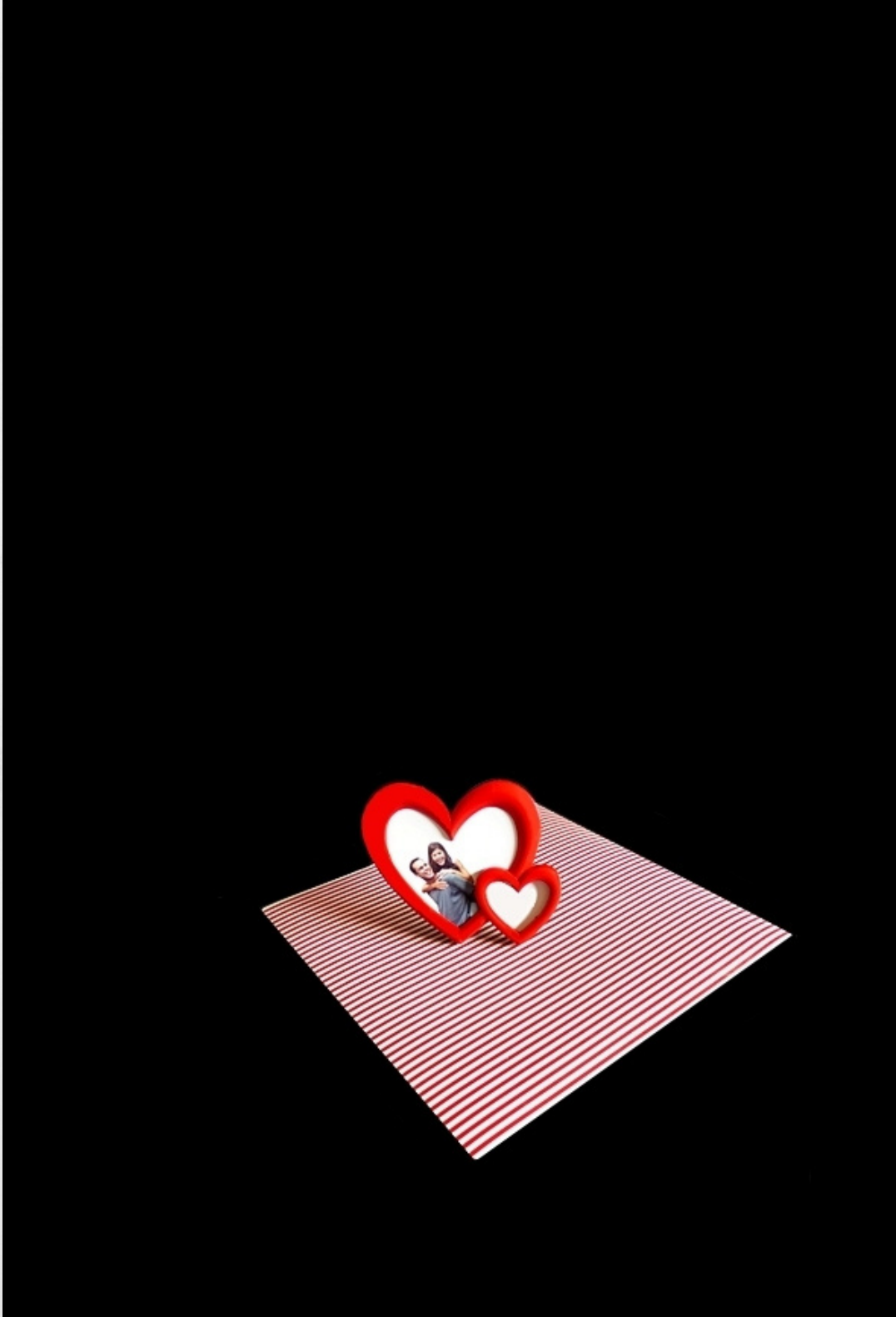

Hüseyin YILDIRIM

1962 yılında Ankara'da doğdu.

1979-1983 yılları arasında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim Bölümü'nde öğrenim gördü. Bu kurumda Zahit Büyükişleyen, Hasan Pekmezci, Sabri Akça, Mürşide İçmeli ve Hayati Misman'ın öğrencisi oldu. 1985-1991 yılları arasında Eskişehir'de çeşitli ortaöğretim kurumlarında ve Yunus Emre Öğretmen Lisesi'nde resim ve sanat tarihi öğretmenliği görevinde bulundu.

1991-2010 yılından bu yana Ankara'da sürdürdüğü görevinden emekli oldu. 1982'den buyana 32 kişisel sergi açan ve çok sayıda karma sergiye katılan sanatçının, yurt içi veyurt dışında özel ve resmi koleksiyonlar ile Cumhurbaşkanlığı, Kültür Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, müzeler ve çeşitli bankaların koleksiyonlarında çok sayıda yapıtı yer almaktadır.

Paris, Brüksel, Amsterdam, Madrid, Barselona, Toledo, Roma, Floransa, Siena, Venedik, Köln, Hamburg, Berlin, Münih, Kahire, Budapeşte, Viyana, Prag, Pekin, Şangay, Dublin, Sen Petersburg, Moskova, Kazan, Cezayir kentlerinin, müze ve sanat merkezlerini inceleme olanağını buldu. T.C. Kültür Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen "Türkiye Resimleniyor" ve "Garlar" projelerinde görev aldı. Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği ile Uluslararası Plastik Sanatçılar Derneği üyesi de olan Yıldırım, resim çalışmalarını kendi atölyesinde sürdürmektedir.

Çalışmalarında ağırlıklı olarak işlediği kapı ve güvercin temaları ile tutsaklık ve özgürlüğü simgelemekte, aynı zamanda kapılarını açarak özgürlüğe giden yolu da göstermektedir. Hüseyin Yıldırım Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği'nin (BRHD) 2016-2021 yılları arasında Yönetim Kurulu Başkanlığını yapmıştır. Uluslararası Plastik Sanatçılar Derneği (UPSD) üyesi olup, resim çalışmalarını Ankara'daki atölyesinde sürdürmektedir.

KİŞİSEL SERGİLER/SOLO EXHIBITIONS

- 1996 Milli Piyango Talih Kuşu Sanat Galerisi, Ankara
1997 Milo Resim-Heykel Galerisi, Ankara
1998 Fedo Sanat Galerisi, Ankara
1999 Milo Resim-Heykel Galerisi, Ankara
1999 Şekerbank Sanat Galerisi, Ankara
2003 Kavaklıdere Sanat Galerisi, Ankara
2006 T.C. Ziraat Bankası- Tünel Sanat Galerisi, İstanbul
2006 Stillife Sanat Galerisi, Ankara
2008 Açı Sanat Galerisi, Denizli
2010 Mersin Ticaret ve Sanayi Odası Sanat Galerisi, Mersin
2011 T.C. Nahçıvan Başkonsolosluğu Sergi Salonu, Nahçıvan
2011 Fırça Sanat Galerisi, Ankara
2012 Suna Çokgür Ilıcak Sanat Galerisi - Dışişleri Bakanlığı, Ankara
2015 Alevart Sanat Galerisi, Ankara
2016 Nurool Sanat Galerisi, Bodrum, Muğla
2017 Fırça Sanat Galerisi, Ankara
2018 BRHD Tuğrul Velidedeoğlu Sanat Galerisi, Ankara
2020 Zülfü Livaneli Kültür Merkezi, Çankaya, Ankara

YURTDIŞI SERGİLER/OVERSEAS EXHIBITIONS

- 2009 Uluslararası Sanatla Uyanmak Şöleni Prizren, KOSOVA
2011 T.C. Nahçıvan Başkonsolosluğu Sergi Salonu, NAHÇIVAN
2013 ANKÜSAD - Solart Gallery- Dublin, İRLANDA
2014 ANKÜSAD - Bozar Sanat Galerisi, Brüksel, BELÇİKA
2016 8. Sanat Galerisi Fuarı - Kazan, TATARİSTAN
2017 Anadolu'dan Esintiler- Kampala, UGANDA
2018 Renklerin Dostluğu, CEZAYİR

GSM : +90.5333942658

E-mail: hyildirimart@gmail.com

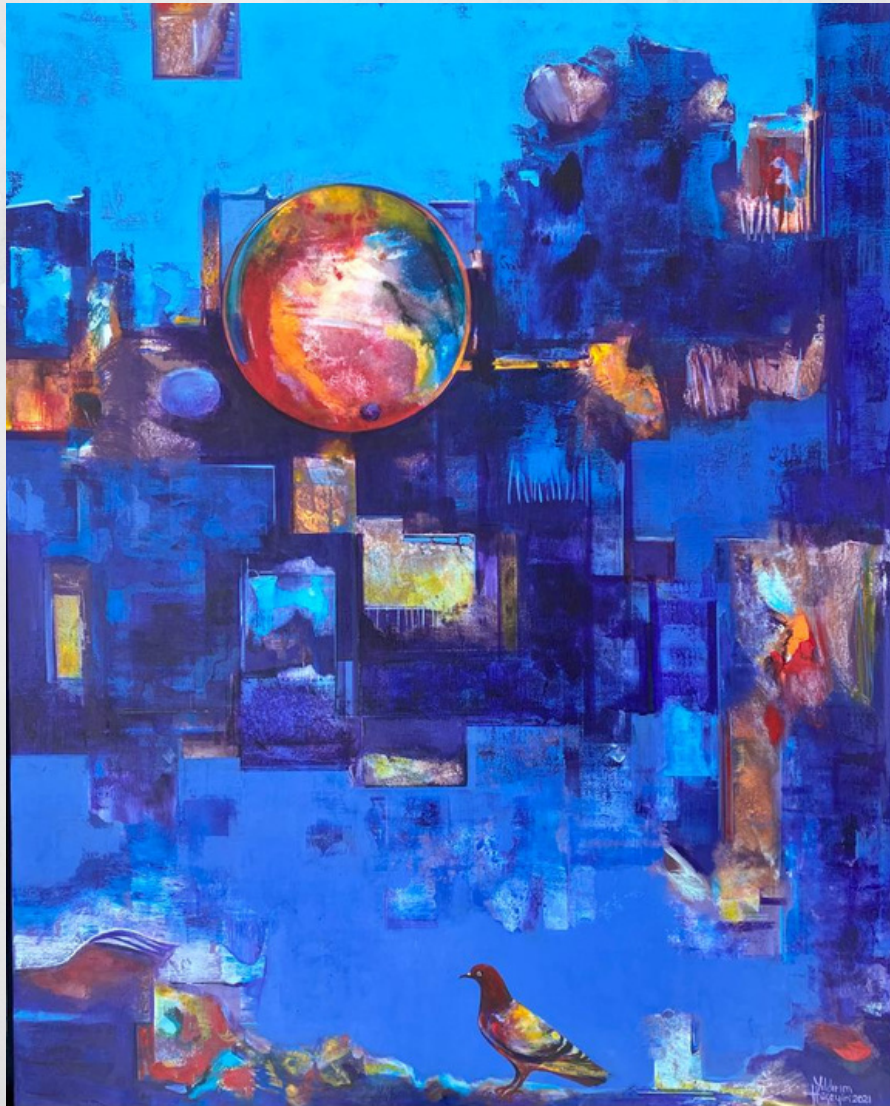
Instagram : [hyildirimart](https://www.instagram.com/hyildirimart)

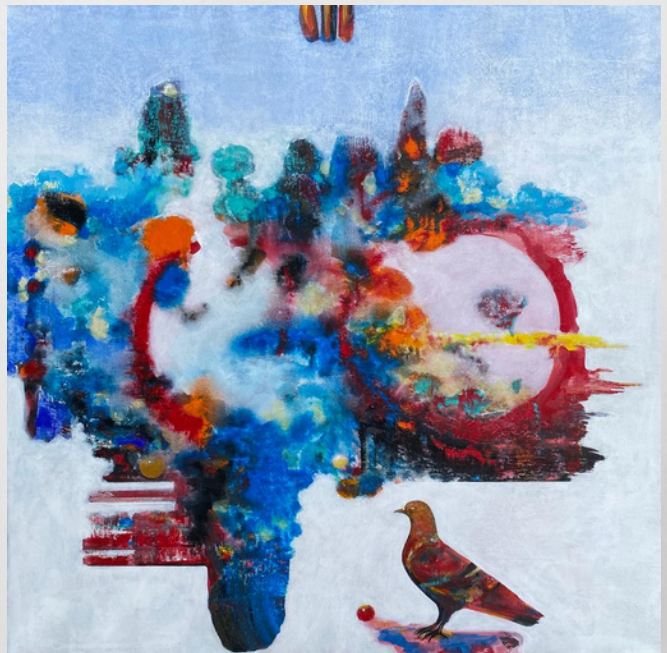
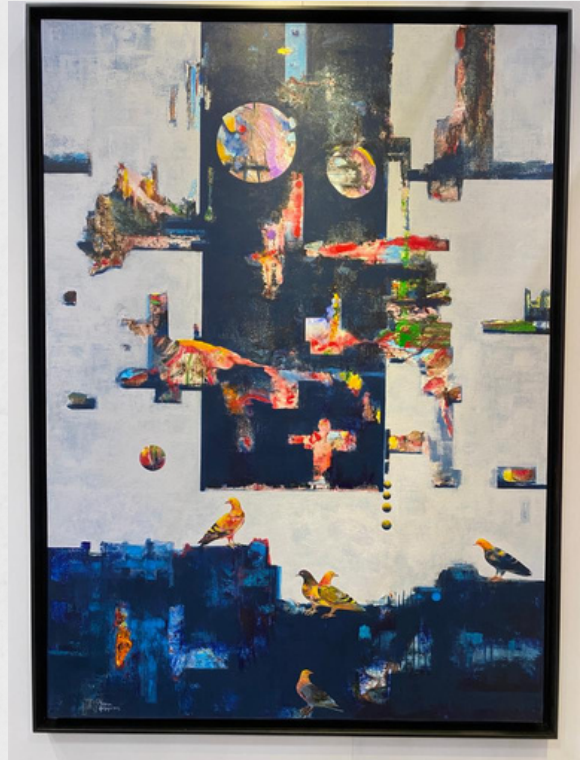
[mismanart](https://www.instagram.com/mismanart)

Hüseyin YILDIRIM
Resim Çalışmaları

Nevin ŞAHİN

Zonguldak doğumludur. Zonguldak Ticaret Meslek Lisesi, Anadolu Üniversitesi AÖF İktisat, Anadolu Üniversitesi AÖF Laborant ve Veteriner Sağlık, Anadolu Üniversitesi AÖF Web Tasarım ve Kodlama mezunudur. Onur ve yüksek belgeleri, yedi dalda (yemek, dikiş, el ve makine işlemleri, ev idaresi... gibi el sanatları) sertifika sahibidir.

Doğayı, hayvanları ve gezdiği yerleri fotoğraflamayı ve paylaşmayı seviyor. Bilimsel, kişisel gelişim, roman...ilgisini çeken her türlü kitabı okumayı seviyor. Şahin, araştırmacı, danışman, tasarımcı ve yaratıcı özelliği ile ön plana çıkıyor.

Deneyimleri; Halk Eğitim Merkezi'nde usta öğreticilik, çeşitli firmalarda distribütörlük, fotoğrafçılık alanında, internet gruplarda yöneticilik, editörlük ve Paris 2. Uluslararası Fotoğraf Yarışması'nda jüri üyeliği.

Nevin ŞAHİN ***Amasra Fotoğrafları***

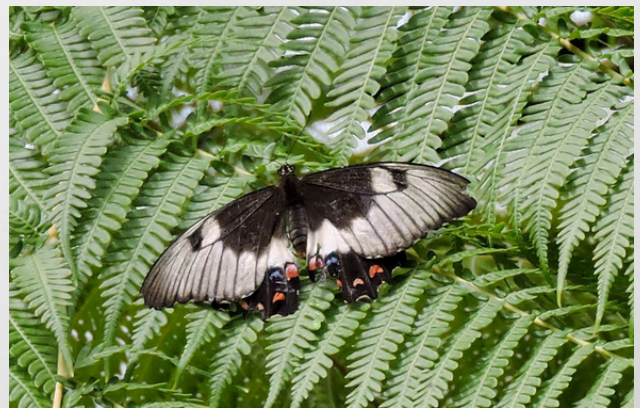

Halil SARIİŞİK

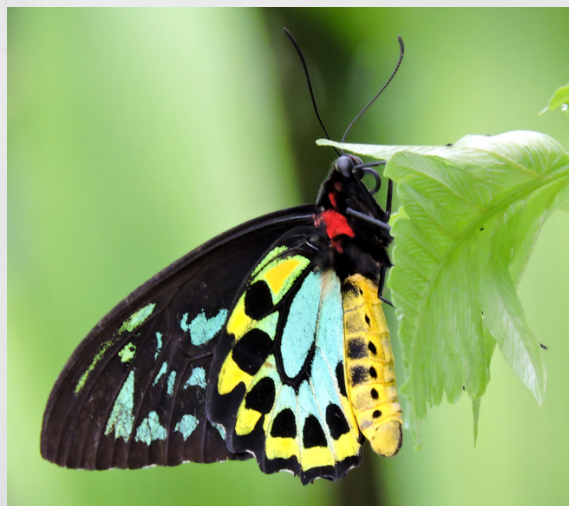
1956 yılında Ankara'da doğdu. 1979 yılında Hacettepe Üniversitesi Fizik Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. 1979-2004 yılları arasında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Türkiye Elektrik Kurumu'nda görev yaptı. 2004 yılı itibarıyla emeklidir. Gezmek, gezerken fotoğraf çekmek ve unutulmaz gezi anılarını arşivlemek hobileri arasındadır. Gezip gördüğü 60 ülke arasında, Peru, Borneo Adası, Altaylar, Namibya ve Özbekistan en beğendikleridir.

Halil SARIİŞİK
Avustralya - Queensland Cairns Şehri
“Kelebekler”

YAZI / ŞİİR

BİR KARGA ÖNÜMDE GAKLIYOR

*Bir karga tam önümde gaklıyor
Bakışma gölgeler saldırıyor,
İki tilki ve iki gelincik,
Yürüdüğüm yerden karşıya geçiyor:
Atımın kitleniyor ayakları,
Uşağım yüksekte düşüyor acılı,
Şimşek çatırdıyor duyuyorum,
Bir ruh bana kendini tanıtıyor,
Beni Kharon kendine çağırıyor,
Dünyanın merkezini görüyorum.*

*Bu ırmak kaynağına geri dönüyor,
Bir öküz çan kulesini tırmanıyor,
O kayalıktan kan akıyor,
Bir engerek bir ayıyla çiftleşiyor,
Yüksek eski bir kulede
Paralıyor bir yılan bir akbabayı.
Ateş buzun içinde yanıyor,
Güneş karardı,
Ay düşecek görüyorum,
Bu ağaç yerinden çıktı.*

*Theophile de VIAU
(17. yy. barok şiir)
Çeviri: Gökçe OKAY*

f: Işıl Boyacıoğlu - Tunceli/Munzur Nehri

ANLAŞILSIN

*Bir sevgili isterim ki coşkusu anlaşılsın
Kavuşunca parlayan gözleri canlansın*

*Bir yürek isterim açılmış güllerin bahçesi
Muhabbeti mutlu bir çocuğun açık seçik sözleri*

*Bir el ki sahiplenmiş güvenli
Sarsın güzel cisimlenmiş sevgili*

*Bir fikir isterim yüce ve bilgin
Geçemem inanmaktan emin*

*Bir renk isterim parlak yakın belirgin
Duruşu sağlam bir maden ve derin*

*Bir yaşam isterim köklü bir ağacın içinden su gibi aksın
Umut dağları aşıp dalları yeşertsin*

*Bir sevgili isterim ki düşüncesi anlaşılsın
Halimi halinden hakkıyla anlatsın.*

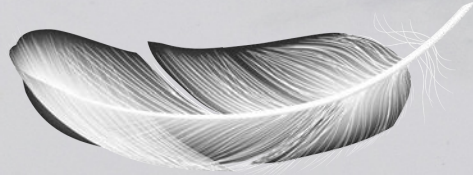
Işıl BOYACIOĞLU

*Bir dargın, bir barışıkta akşamlar
Fısıldarken suya huşuyla rüzgar
Ay ışıdı, aydınlandı tüm aşklar
Şimdi, yeni şiirler yazmak lazım.*

*Düş durakları değişirken ömrümüzde
Yolculuk uzun, yoldaşlık vefa boyu
Unutamam sandığımız her durak
Şimdi mazide kayboldu.*

*Alaca kirazın yenice hevesiydi
Turfanda meyve gibiydi öncesi
Tez yoruldu, epridi Türkçesi
Şimdi yeni şiirler yazmak lazım.*

Mine DÖNMEZ ÖLÇER

SAVAŞIN ÇOCUKLARI

*Keşke kör olsaydı gözüm görmeseydi
Ah! çocuk masum yüzüne dökülmüş tertemiz kanını
Keşke sağır olsaydı kulağım duymasaydı
Kınal kuzum, açlıktan çıkan feryadını.*

*Sebepsiz gelmez imiş insan dünyaya
İnsan doğan insan kalmamış canı olmuş hatta
Can yakanın canı çıksın dilimde beddua
Elim olmasaydı da yazdığım kahrın olmasaydı.*

*Sıralanmışsınız yavrularım, değil orası oyun sırası
Ölüm haktır lakin Hak'kın olur mu buna rızası
Hangi kitapta yazar zulüm, nedir bunun manası
Divane olaydı da aklım nefessiz uyuduğunu anlamasaydı...*

Murat AYDIN

f: Nihal Mavi,
Kuğulu Park, Tunalı Hilmi, Ankara, Ocak 2015

SIFIRI TÜKETENLER

*Kaybedecek,
ağlayacak,
hayattan bekleyecek,
hayatı daha renkli hale getirecek, yaşayacak,
uğruna savaşacak,
seni sarsacak,
endişelendirecek,
canlandırarak,
üzecek bir şey yok...*

*Bağıışıklık kazandık acıya karşı,
gözyaşına karşı,
ölüme karşı.
savaş bayağılaştı,
Sevmek boş,
etkisiz hale getirilmiş,
Sıfırlanmış
00000*

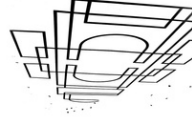
*Duygular çırpınıyor ama nafile
Boğuluyor,
boğuluyor,
boğuluyor ...*

*Karanlık denizin derinliklerinde
öylece bekliyor kurtarıcısını.*

*İşkence etmek,
öldürmek sıradanlaştı,
Aşk mı? "Hayır!
Bu zalim dünyada aşk yok!
Sadece savaş var!
Sıfır empati
Sıfır tolerans*

*00000000000SIFIR0000000000000000
00000000000I00000000000000000000
00000000000F00000000000000000000
00000000000I00000000000000000000
00000000000R00000000000000000000*

*Nihal MAVİ
7 Kasım 2023*

f: Salih Fehmi Katircioğlu

ESLİ SES

*Tükenişin ritim tutan kadehli hisseli şahmeran deminde
Hanelerin köşegen suyla ıslak yer zemin kuma yanık teninde
Severen sessiz hisselerin düş ardılı zar kırığı zemininde
Duyulur eskinin deme batmış gün güden kaderinde
Bir his eskizin tatlı demi demi düş kayak enginde
Görüntü İmparatorluğu görencenin dehlizli sınırlarında
O ses eskizin esli sesi güçyoğunu akslı zeminde
Uzakta olmazlı kara kaların hanedan kurucusu dem evveli kendinde
Sitemkar bir hisle boyalı ışık kırığı gren dem ertesi her günde
Ateşle olgun düşe kabin çerçeve içinde boz bulanık soyut anlam
İmgede her hane dene bir tane zamana yayılı eksik dubalı anlam
Bozuk kalan anada kalan devşirme anılı anlar
Rengi mor yaşama kurdele bakışı gangrensiz düş dolu istek
İrine batık ritimde düş zengini usa düşen kıvam
Bir senkop düşerken düşte gezen aklın sırmalı sıra dışı artanında
Düşlerin iç harfli kırımli hisseli dünyasında eksik olan artıda
Yazılıp kayıp olan yitik hisli kırık düşe banık anlam
Yaşam yazılı kurdele hisse kırık zaman
O an geçmişle geleceğe köprü kıvam zaman ardı düş kaparı
Görüntü kayınca gerçekten montajı eksik olmaz histen
Yabanyanık zamanı evvelsiz diyar düş kaydıran anlam.*

Salih Fehmi KATIRCIOĞLU

KIRIK MERDİVEN...

*O kadar uğraştım; ama nafile
Yorulduğum artık
Bana çıkan merdivenlerinden indim seni
Bir akşamın en koyu zamanı idi gökyüzü
Günlerden cumartesi yarın
Mayısı gelmemişti daha ayrılığın
Nisan da uygun değildi bence
Ne fark eder bitince hangi ay hangi gün.*

*Bildiğim indim seni merdivenlerinden
Çiçekler yoktu sadece kırıklar vardı lacivert
İndim dibine kadar eteklerinden saçların kırık
Günlerden cuma aylardan nisan
Yağmur yıkadı yolları
İnerken ben seni merdivenlerinden
Yavaş yavaş
Her basamak kırık ve gülsüz
Merdivenin kırıklarıdır aşk.*

Turhan KA.

HEP ALDANDIM

*Nefes aldım, çığlık attım
Kendimi bir insan sandım.
Aradan az zaman geçti,
Aldandığımı anladım.*

*İyi gördüm kötü gördüm
Ben her şeyi gördüm sandım.
Aradan bir zaman geçti
Kör olduğumu anladım.*

*Sesler duydum uzak yakın
Ben her sesi duydum sandım.
Gerçek ses vicdandaymış
Sağırılmışım geç anladım.*

*Hem yürüdüm hem de koştum
Hedefe ulaştım sandım.
Hedef sırtımda kamburmuş
İşte bunda da aldandım.*

Ulviye KARA AKCOŞ

DÜŞLERİMİN SÖYLENCESİ

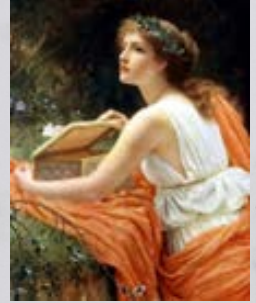
*Göklerin tanrısı Zeus'tan olma,
Güzeller güzeli Mynemosyn'den doğma,
Gaia evreninden şairlerin dile geldiği dokuz Musa.
Ezgileri yankılanırken Olympos'ta,
Kara toprak şaha kalkar Homeros mısralarında.
Zeus'un kralları, Apollon'un ozanları,
Titretir yeri göğü esin tanrıcaları,
Bilinmeyenlerden bir yer, ismi "Söylenceler Diyarı"*

Mynemosyne
<http://01greekmythology.blogspot.com/2013/09/mnemosyne.html>
Erişim: 10.11.2023

*Bozguna uğramış düşlerim,
Zeus testisinden kana kana içtiğim kaderim,
Bir tanrıça süzülürken lir tellerinden,
Orpheus namelerinde iç çekişim.
Ruhumun derinliğinde düş örsü,
Gecenin sessizliğinde tik taklar,
Poseidon'un atlıları ve ayak sesleri,
Ciğerimi dağlayan kara kartal,
Sensiz bedenimde tarumar,
Ledalar, Helenler ve Heralar.*

*Ey ecelimin habercisi Osiris !
Yak beni, yak beni Prometheus ateşiyle ki;
Hades'in diyarından alayım haber.
Hasretini kazıdığım mezar taşlarında,
Yüreğimi zapt eden satirler alacakaranlıkta,
Ares gibi çağlıyorum acımasızca,
Tek dal kalmış, tek umut; son nefeste Pandora.*

Pandora ve Kutusu
<https://ogrencikariyeri.com/haber/antik-yunan-mitolojisi-dunyanin-ilk-kadini-pandora-ve-gizemli-kutusunun-hikayesi>
Erişim: 10.11.2023

Yelda (AKCOŞ) AKILLIGÖZ

f: Zeliha Altındal

ÇOK ÖZLEDİM

Şu an gece
 Sevdğim, ay yok
 Yıldız yok
 Herkes uykuda
 Kurt kuş
 Börtü böcek
 Bir sen uyanıksın, bir de ben.
 Sen bana küskün
 Ben sana delice aşık.
 Sabah gün doğacak,
 Belki yağmur yağacak,
 Dışarı çıkmak isteyeceğim,
 Sensiz.
 Sokaklar da dolaşmak,
 Parkta oturup
 O bizim parkta
 Belki simit yiyip, çay içeceğim
 Belki de,
 Seninle dolaştığımız sokaklarda
 Saatlerce dolaşmak,
 Gelip geçenlere merhaba demek,
 Bir babaya gülümsemek,
 Bir annenin hatırını sormak,
 Bir çocuğun elini tutmak,
 Bir ağacın dibine oturup
 Doyastıya ağlamak istiyorum.
 Belkide
 Biri beni görüp mendil verecek
 Sil gözyaşlarını

Ağlamaya değmez hayat, diyecek ve gidecek
 Arkasından baka kalacağım!..
 Hatıralara dalıp
 Yüreğim yanacak.
 Kış ortasında güvercinler gelecek etrafıma
 Yem isteyecekler.
 Ellerim boş diyeceğim
 Bir şey kalmadı ki vereceğim,
 Alıp götürdü gidenler
 Geri vermediler.
 Gidenleri çok özledim.
 Geri dönmediler!..
 En çok da neyi özledim bilir misin?
 Seni....
 Bebeğin ağlamasını,
 Yağmurun yağmasını,
 Çiçeğin açmasını,
 Aydedenin çıkmasını,
 Simitle çay içmeyi,
 Seni beklemeyi,
 Seninle sohbet etmeyi,
 El ele gezmeyi,
 Seninle üşüyüp, seninle ısınmayı
 Baş başa kaldırımlarda
 Amaçsızca dolaşmayı,
 Seni seni seni
 Ben seni çok özledim.

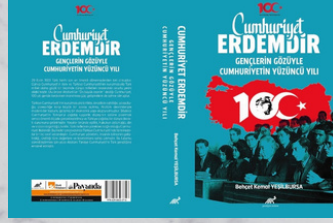
Zeliha ALTINDAL

DERGİ, KİTAP, YAZAR

Prof. Dr. Bünyamin ÖZGÜLTEKİN

Prof. Dr. Behçet Kemal YEŞİLBURSA

Jacques DERRIDA

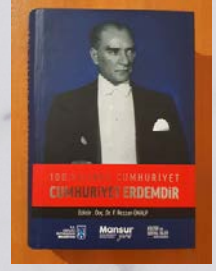
LACAN
Ed. Albert NGUYEN

Prof. Dr. Behçet Kemal YEŞİLBURSA

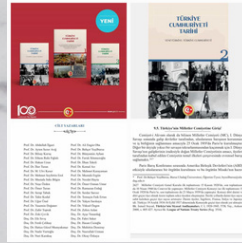
Doç. Dr. F. Rezzan ÜNALP (Ed.)

Prof. Dr. Nilgün TURAL

Prof. Dr. Behçet Kemal YEŞİLBURSA
(Bölüm Yazarı)

Prof. Dr. Behçet Kemal YEŞİLBURSA
(Bölüm Yazarı)

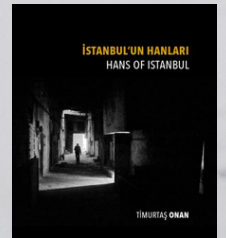
Kemal CENGİZKAN

Prof. Dr. Doğan GÖÇMEN

Prof. Dr. Ioanna KUÇURADI

Timurtaş ONAN

George SANTAYANA

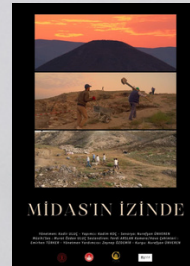

SANAT DÜNYASI

- Atatürk'ün, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından NFT formatındaki fotoğrafı tescil belgesi aldı. Bu fotoğraf, dünyada, bir devlet tarafından sanat eseri olarak tescillenen ilk NFT oldu.
- Sakip Sabancı Müzesi'nde sanatçı Abidin Dino fotoğraf arşivi, linktr.ee/sakipsabancimuzesi linkinden izlenebilir.
- Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Aylık Programı, <https://csoadaankara.ktb.gov.tr/tr/web adresinden> takip edilebilir.
- Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) tarafından "100 Discoveries" adlı Tokyo Sergisi 28 Kasım-3 Aralık'ta Hiroşima "Hiroshima Prefectural Art Museum Prefactural Gallery"de açılacaktır.
- Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) tarafından 2023-24 etkinlik yılına fotoğraf sanatçısı Yusuf Tuvi'nin ismi verilmiştir.
- Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD) tarafından her yıl 10 Nisan Laiklik Günü'nde verilen "Çağdaş Yaşam Cumhuriyet Ödülü"ne bu yıl Prof. Dr. Ioanna Kuçuradi layık görülmüştür.
- 4 yıldır düzenlenen ve her yıl "bir önceki yıla ait" Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) ödül sahipleri açıklandı. 2022 TFSF ödüllere layık görülen fotoğraf sanatçıları ve kurumlar; Melih Akoğul, Bursa Büyükşehir Belediyesi, Eczacıbaşı Holding, Mehmet Ergün, Ahmet Esmer, Tayfun Kocaman, Mustafa Reşat Sümerkan ve İbrahim Zaman'dır.
- 4.İstanbul Sanat ve Antika Fuarı, 15-19 Kasım 2023 tarihinde İstanbul Lütfi Kırdar Kongre ve Fuar Alanı'nda açılacaktır.
- Yapımını Polatlı Belediyesinin üstlendiği ve yönetmenliğini sayın Kadir Uluç'un yaptığı, Gordion'da 1 günlük kazıyı anlatan ve Dünya Mirasımız Gordion Antik Kenti'ni tanıtan "Midas'ın İzinde" adlı belgeselin, Başkent Kültür Yolu Festivali kapsamında Ulus Resim ve Heykel Müzesi'nde ilk gösterimi yapıldı ve Afyon'daki Büyük Taarruz 2. Uluslararası Film Festivalinde finale kaldı.

- Prof. Dr. Ioanna Kuçuradi 6 Ekim 2023 tarihinde Feminİstanbul'un düzenlediği 7.Uluslararası Kadın Şiir Festivali kapsamında Onur ödülüne layık görüldü.

2023-2024
Müze'de Müzik
Sali Konserleri

16 Ocak | 20:00

Gülsin Onay & Erkin Onay
piyano · keman

Avrasya Müzik Sanatları
Kocaeli Belediyesi
Kocaeli Belediyesi
Biletix
TUNCA
AYRILIKLIK ÜRÜNLERİ
Erimtan

08 ARALIK 20:00

MEB ŞURA SALONU ANKARA

PRIME ORCHESTRA

ROCK SYMPHO SHOW

ORKESTRA | ROCK BANDA | DJ | VOKALİST
100 ÜRÜNLER, 100 BEKLENİLEN SÜRPRİZLER, 100 BEKLENİLMEZ
100 BEKLENİLMEZ AKTİVİTELER, 100 BEKLENİLMEZ BEKLENİLMEZ

BİLETLER: u-concert.com +905010422788

CONCERT

Edebiyat Söyleşisi

CER Edebiyat

Cumhuriyet Edebiyatı Üzerine

Yazar
Erendiz Atasü

Moderatör
Bilal Acarözmen

26 Kasım, Pazar
14.00

cermodern
www.cermodern.org

SERGI | EXPOSITION

05.10 – 26.11.2023

Değişmekte Olan Kentte
Esnafılar

Ankara
Artisans dans une ville en mutation

Kurucu | Commisariat
Gülçin Erdi
Fotograf Sanatçısı | Photographie
Vincent Delcourt

SERGI - EXHIBITION

21.10.2023 - 25.02.2024

SERGI DİREKTÖRÜ - EXHIBITION COORDINATOR DÖNE OTYAM
METİNLER - TEXTS DİLEK KARAAZİZ ŞENER

BAŞLANGIÇ, BİTİŞ VE SONSUZLUK
THE BEGINNING, THE END AND ETERNITY

Erimtan

Değerli Sektör Temsilcileri ve Sanatçılar,

PHOTOCONTACT İSTANBUL Fotoğraf ve
Fotoğraf Teknolojileri Fuarı 21-25 Şubat 2024
tarihlerinde Avrasya Gösteri ve Sanat Merkezi
Yenikapı'da düzenlenecektir

PHOTOCONTACT
İSTANBUL
FOTOĞRAF VE FOTOĞRAF TEKNOLOJİLERİ FUARI

www.photocontactistanbul.com

UNESCO

20-21 KASIM 2023

VIII ANADOLU'DA FELSEFE YOLCULUK | III HERAKLİTOS FELSEFE ÖĞÜNLERİ

**"ANADOLU'DA FELSEFE:
DÜNÜ VE BUGÜNÜNDEN SEÇMELER"**

Filiz Caritoğlu Sengel
Prof. Dr. İsmail Ruşşad
Prof. Dr. Berlin Kart Tepe
Prof. Dr. Yusuf Örnek
Prof. Dr. Cemal Güzel
Prof. Dr. Sevgi Sahintürk
Prof. Dr. Hatice Nur Erkazan
Prof. Dr. Hasan Tıpa
Prof. Dr. Aktu Tançel Önkal
Prof. Dr. Karim Gülenç
Dr. Nermin Yavral
Zeynep Altınok Akatlı
İbrahim Depe
Nuran Dinek
Belgin Önal

20 Kasım Pazartesi 11:00 - 17:00
21 Kasım Salı 10:00 - 17:00

Eles Selçuk Belediyesi
Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı
Toplantı Salonu

ANKARA'DA SANAT

<https://lakonser.com/etkinlikler/>
<https://cermodern.org/etkinlikler.html>
<https://csoadaankara.ktb.gov.tr/tr/>
www.kulturyolufestivalleri.com/

